

ISSN 1507-398C
cena zł 5,00

Kwartalnik Statystyczny

Przegląd Informacyjny Rady Głównej Polskiego Towarzystwa Statystycznego założonego w 1912 r.

ROK XXIX NR 3-4 2021 / 1-2 2022

W numerze:

III Kongres Statystyczny	4	Sprawozdania z działalności Oddziałów PTS	12
III Kongres Demograficzny 2021-2022.....	5	Statystyki eksperymentalne GUS.....	19
VI edycja Olimpiady Statystycznej	6	Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 – wstępne wyniki	20
Wdrożenie Kompleksowego Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji – KSZBI dla statystyki publicznej	8	Zapowiedzi konferencji i seminariów	21
XXXIX Międzynarodowa Konferencja Naukowa Multivariate Statistical Analysis MSA 2021.....	10	Nowości na rynku wydawniczym	22
		Z żałobnej karty	24

Kwartalnik Statystyczny

Redaktor naczelna

Grażyna Trzpiot
grazyna.trzpiot@ue.katowice.pl

Rada Główna PTS

Prezydium Rady Głównej PTS

Prezes:

prof. dr hab. Waldemar Tarczyński

Wiceprezesi:

prof. dr hab. Grażyna Trzpiot

prof. dr hab. Józef Oleński

prof. dr hab. Włodzimierz Okrasa

Sekretarz:

dr hab. Krzysztof Najman, prof. UG

Skarbnik:

dr hab. Iwona Bąk, prof. ZUT

Członkowie:

dr Marek Cierpiał-Wolan

prof. dr hab. Czesław Domański

prof. dr hab. Elżbieta Gołata

dr hab. Małgorzata Graczyk

dr hab. Alina Jędrzejczak, prof. UŁ

prof. dr hab. Mirosław Krzyśko

dr Bożena Łazowska

dr Dominik Rozkrut

prof. dr hab. Janusz Wywiół

Skład Kwartalnika

Justyna Majewska

justyna.majewska@uekat.pl

Okładka:

<https://usz.edu.pl/iii-kongres-statystyki-polskiej/> [dostęp: 8 czerwiec 2022]

BIURO BADAŃ I ANALIZ STATYSTYCZNYCH PRZY RG PTS
00-925 Warszawa, al. Niepodległości 208, tel. 22 608 32 74

ODDZIAŁY PTS

Białystok - Przewodnicząca Rady Oddziału: dr hab. Ewa Roszkowska, prof. UWB
e-mail: erosz@o2.pl

Bydgoszcz - Przewodnicząca Rady Oddziału: Barbara Ptaszyńska
e-mail: b.ptaszynska@stat.gov.pl

Gdańsk - Przewodniczący Rady Oddziału: dr hab. Krzysztof Najman, prof. UG
e-mail: krzysztof.najman@wzr.pl

Gorzów Wielkopolski - Przewodnicząca Rady Oddziału: Katarzyna Smolińska
e-mail: k.smolinska@stat.gov.pl

Katowice - Przewodniczący Rady Oddziału: dr hab. inż. Wojciech Gamrot, prof. UE
e-mail: wojciech.gamrot@ue.katowice.pl

Kielce - Przewodnicząca Rady Oddziału: dr hab. Agnieszka Piotrowska-Piątek
e-mail: a.piotrowska-piatek@stat.gov.pl

Kraków - Przewodniczący Rady Oddziału: dr hab. Paweł Ulman, prof. UEK
e-mail: ulmanp@uek.krakow.pl

Lublin - Przewodniczący Rady Oddziału: Andrzej Matacz
e-mail: a.matacz@stat.gov.pl

Łódź - Przewodnicząca Rady Oddziału: dr hab. Agata Szczukocka, prof. UŁ
e-mail: agata.szczukocka@uni.lodz.pl

Olsztyn - Przewodnicząca Rady Oddziału: Bożenna Socha
e-mail: b.socha@stat.gov.pl

Poznań - Przewodnicząca Rady Oddziału: prof. dr hab. Elżbieta Gołata
e-mail: elzbieta.golata@ue.poznan.pl

Rzeszów - Przewodniczący Rady Oddziału: dr Marek Cierpiał-Wolan
e-mail: m.cierpial-wolan@stat.gov.pl

Szczecin - Przewodniczący Rady Oddziału: mgr Magdalena Wegner
e-mail: m.wegner@stat.gov.pl

Toruń - Przewodnicząca Rady Oddziału: dr hab. Elżbieta Szulc, prof. UMK
e-mail: eszulc@umk.pl

Warszawa - Przewodniczący Rady Oddziału: mgr Krzysztof Kowalski
e-mail: k.kowalski@stat.gov.pl

Wrocław - Przewodniczący Rady Oddziału: dr hab. Joanna Dębicka, prof. UE
e-mail: Joanna.Debicka@ue.wroc.pl

Zielona Góra - Przewodnicząca Rady Oddziału: mgr Robert Wróbel
e-mail: r.wrobel@stat.gov.pl

Oferta PTS

www.stat.gov.pl/pts

- Organizacja konferencji i seminariów naukowych krajowych i zagranicznych
- Publiczne odczyty i wykłady oraz kursy doszkalające
- Konsultacje w zakresie metodologii i organizacji statystyki
- Doradztwo naukowo-metodologiczne, badania ankietowe
- Działalność wydawnicza

Redakcja zastrzega sobie prawo do redagowania i skracania otrzymanych tekstów

Kwartalnik Statystyczny

Czerwiec 2022

Przekazujemy do rąk czytelników kolejny numer Kwartalnika Statystycznego, który ma być świadectwem świata po pandemii. Minęły ponad dwa lata od momentu, w którym usłyszeliśmy o światowej pandemii zakaźnej choroby COVID-19 wywoływanej przez koronawirusa SARS-CoV-2. Cały świat uczestniczył w kolejnych falach zachorowań, zgonów oraz wsparcia dla ozdowieńców. Dzisiaj na świecie mamy nowe zagrożenia.

W Uczelniach i powszechnie w środowiskach pracy cyfryzacja stała się powszechna w komunikacji w zachowaniu ciągłości działań. Po okresie spotkań online wracamy ze spotkań ze studentami i współpracownikami do dyskusji naukowych i wymiany poglądów w murach uczelni i w miejscach pracy. Cyfryzacja nas nie opuszcza i często wiele z tych aktywności ma formułę hybrydową, a inne pozostają w formule spotkań online.

Najważniejszym dla środowiska PTS była kolejna rocznica utworzenia towarzystwa. Uroczyste obchody rocznicy 110-lecia Polskiego Towarzystwa Statystycznego wpleciono w obrady III Kongresu Statystyki Polskiej. Było to największe wydarzenie środowiskowe zorganizowane przez Główny Urząd Statystyczny oraz Polskie Towarzystwo Statystyczne w Krakowie w kwietniu tego roku. W wydarzeniu uczestniczyli goście z wielu krajów. Spotkanie wzmocniło wielopłaszczyznową współpracę GUS ze środowiskiem naukowym w sprawach związanych z rozwojem badań oraz unowocześnianiem badań statystycznych.

Ważnym cyklem spotkań w formule mobilnej i rozproszonej jest III Kongres Demograficzny 2021-2022 organizowany w różnych miastach Polski przez Główny Urząd Statystyczny oraz Polskie Towarzystwo Statystyczne. To są spotkania naukowców i praktyków, dyskusje podejmowane w instytucjami państwowymi i samorządowymi. Zmieniająca się sytuacja demograficzna jest bowiem wyzwaniem dla polityki społecznej i gospodarczej.

Wiele uroczystości, spotkań, konferencji zostało przywracanych do kalendarza spotkań w wersji hybrydowej. W formule hybrydowej odbywały się konferencje w drugiej połowie ubiegłego roku. Piszemy o XXXIX Międzynarodowej Konferencji naukowej MSA 2021 (edycja 2020 ze względu na pandemię została zawieszona). Jednocześnie zapraszamy na rocznicową czterdziestą, którą organizują Uniwersytet Łódzki, Główny Urząd Statystyczny oraz Polskie Towarzystwo Statystyczne w formule otwartej.

Przykładem takich działań hybrydowych była również Olimpiada Statystyczna. Dla uczniów – w wersji online. Udało się jednak, w odróżnieniu od poprzedniego roku, zorganizować składanie gratulacji finalistom i ich opiekunom oraz wręczenie nagród podczas III Kongresu Statystyki Polskiej. W części poświęconej edukacji i dydaktyce

zamieszczamy relację z tegorocznej edycji Olimpiady. Olimpiada ma charakter interdyscyplinarny, a jej celem jest upowszechnianie wiedzy i rozwijanie umiejętności z zakresu statystyki w obszarze analiz społeczno-gospodarczych.

Prezentujemy konferencje, które będą odbywać się w najbliższych miesiącach. To wydarzenia angażujące członków sekcji Klasyfikacji i Analizy Danych PTS.

W tym numerze prezentujemy również sprawozdania z działalności oddziałów PTS. To obraz naszej odporności i adaptacji do warunków trudnych oraz obraz wyjścia z okresu zakazów i braku spotkań i powrotu do normalnych warunków działalności oddziałów.

Wydawnictwa członków PTS, publikowane w Oficynach wydawniczych uczelni, przedstawiamy w osobnej sekcji aktualnego numeru KS. Rozwój badań podejmowany w ośrodkach uniwersyteckich ma zawsze swoje odzwierciedlenie w publikacjach. W dobie potrzeby upowszechniania wyników badań ten dział KS jest ważną platformą komunikacji środowiskowej.

W ostatnich miesiącach pożegnaliśmy z grona wybitnych naukowców polskich. Żegnamy profesora Jana Kodrosę oraz profesora Tadeusza Gerstenkorna. Znamy dorobek naukowy, prowadzone badania i podręczniki, na których wykształciło się niejedno pokolenie studentów. Aktualny numer zamykają wspomnienia z żałobnej karty.

Grażyna Trzpiot

III Kongres Statystyki Polskiej

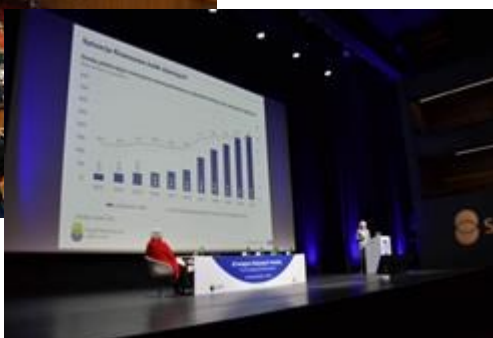
Kongres Statystyki Polskiej odbył się w dniach od 26 do 28 kwietnia 2022 roku w Krakowie. Organizatorami był Główny Urząd Statystyczny oraz Polskie Towarzystwo Statystyczne. Tegoroczna edycja Kongresu była związana z obchodami 110-lecia istnienia Polskiego Towarzystwa Statystycznego.

III Kongres Statystyki Polskiej to wydarzenie kierowane do krajowych i zagranicznych naukowców, ekspertów, interesariuszy statystyki publicznej, a także przedstawicieli instytucji publicznych i mediów.

Wydarzenie w szczególności wzmacnia wielopłaszczyznową współpracę GUS ze środowiskiem naukowym w sprawach związanych z rozwojem profesjonalnej i niezależnej statystyki publicznej oraz stałym unowocześnianiem metodologii badań statystycznych.

Kongres Statystyki Polskiej to jedno z najważniejszych wydarzeń naukowych. Ma na celu pielęgnowanie tradycji wspólnych spotkań i pogłębiania dialogu między statystyką publiczną a środowiskiem naukowym. Kongres zaszczylicili znamienici goście swoimi wystąpieniami.

Trzydniowy program kongresu wypełniły wykłady plenarne, sesje tematyczne oraz dyskusje. Referaty zostały przedstawione podczas 32 sesji tematycznych: Statystyka matematyczna, Statystyka społeczna, Statystyka regionalna „Miasto i wieś”, Analiza i klasyfikacja danych, Metoda reprezentacyjna i Big Data, Statystyka ludności, Statystyka gospodarcza „Dane gospodarcze”, Statystyka gospodarcza „Wpływ pandemii COVID na gospodarkę”, Statystyka Polska i Statystyka Międzynarodowa, Institutional and Methodological Challenges – Internatio-

nego Ludności i Mieszkań 2021.

Odbyła się również uroczysta sesja jubileuszowa Polskiego Towarzystwa Statystycznego. Dzieła Polskiego Towarzystwa Statystycznego przedstawili profesor Czesław Domański i dr hab. Małgorzata Tarczyńska-Łuniewska. Przemówienia z okazji jubileuszu 110-lecia PTS wygłosili: Ralf Münnich, Prezes Niemieckiego Towarzystwa Statystycznego, Oleksandr H.

Osaulenko, były prezes ukraińskiego urzędu statystycznego oraz Walter Radermacher, Prezes Europejskiej Federacji Towarzystw Statystycznych FenStat.

Uroczystość wręczono odznaczenia Polskiego Towarzystwa Statystycznego oraz odznaczenia honorowe „Za zasługi dla statystyki Rzeczypospolitej

Polskiej”. Ponadto, ogłoszono wyniki Olimpiady Statystycznej. Podsumowania konferencji dokonali: Miha Belkindas, Prezes IAOS oraz Dominik Rozkrut, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. ■

nal Dimension, Statystyka gospodarcza „Zastosowania metod statystyki gospodarczej”, Statystyka regionalna „Współczesne wyzwania”. W roli keynote speakers wystąpili prof. Malay Ghosh (University of Florida, USA), prof. Partha Lahiri (University of Maryland, USA) i prof. Danny Pfeffermann (University of Southampton, UK).

Wydarzenie było okazją do naukowego podsumowania organizacji i przebiegu Narodowego Spisu Powszechnego

Źródło:

<https://kongres2022.stat.gov.pl/>

<https://kongres2022.stat.gov.pl/galeria>

III Kongres Demograficzny 2021-2022

Kongres Demograficzny w Polsce organizowany jest w latach 2021/2022 z inicjatywy Rządowej Rady Ludnościowej. Program III Kongresu Demograficznego zakładał przedstawienie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań z 2021 roku oraz pogłębienie analizy zmian, jakie zaszły w stanie i strukturze ludności Polski od 2012 roku.

Zmieniająca się sytuacja demograficzna jest poważnym wyzwaniem dla polityki społecznej i gospodarczej. Rządowa Rada Ludnościowa wspólnie z Głównym Urzędem Statystycznym, Polskim Towarzystwem Statystycznym oraz z regionalnymi urzędami statystycznymi – w ramach III Kongresu – organizuje w środowiskach naukowych, społecznych, gospodarczych, samorządowych konferencje i publiczne debaty o konsekwencjach postępujących zmian w stanie i strukturze ludności Polski.

W programie III Kongresu znajdują się konferencje naukowe, seminaria, otwarte debaty oraz publikacje. Ramowy program III Kongresu obejmuje kluczowe zagadnienia rozwoju demograficznego Polski, regionów, środowisk lokalnych i obszarów funkcjonalnych. Konferencje i debaty obejmują – kształtowane w procesach demograficznych – zagadnienia: powstawania i rozwoju rodziny, ochrony i stanu zdrowia ludności, pracy i zatrudnienia, procesów edukacji, migracji, depopulacji, przestrzennych zmian koncentracji ludności. Program ramowy III Kongresu obejmuje także etyczne i prawne problemy i dylematy zjawisk i procesów demograficznych. Konferencje obejmują wybrane społeczności i grupy ludności.

Konferencje Kongresu organizowane są we współpracy z instytucjami państwowymi, naukowymi, samorządami, środowiskami akademickimi, organizacjami obywatelskimi. Konferencje odbywają się w różnych miejscowościach. „Rozproszona” tematycznie i terytorialnie struktura Kongresu wynika z przekonania, że upowszechnienie rzetelnej wiedzy, wyników NSP 2021, pogłębionych badań i analiz sytuacji demograficznej Polski, regionów, powiatów i społeczności lokalnych może mieć wpływ na podejmowane decyzje rozwojowe. Przekazana przez ekspertów wiedza – w ujęciu porównawczym, ogólnym, regionalnym i lokalnym - pozwoli wypracować odpowiednio do stanu, struktury oraz prognoz ludnościowych – trafne narzędzia polityki ludnościowej. Pozwoli połączyć oddziaływanie uwarunkowań społecznych, ekonomicznych i politycznych na kształtowanie sytuacji demograficznej oraz wpływ uwarunkowań demograficznych na procesy społeczne i ekonomiczne.

Doświadczenia I i II Kongresu Demograficznego (I Kongres odbył się w 2002 r., a II w 2011 r.) wskazały duże zainteresowanie środowisk społecznych, gospodarczych oraz samorządów lokalnych sytuacją demograficzną oraz skutkami zmian dla jednostek, rodzin, społeczności lokalnych i całego narodu. III Kongres organizowany jest z nadzieją, że kompleksowe i pragmatyczne przedstawienie zmian w sytuacji demograficznej i jej wpływu na stan i strukturę społeczeństwa i gospodarki służyć będzie podejmowaniu trafnych decyzji. Zachodzące i prognozowane zmiany w stanie i strukturze ludności będą decydować o warunkach rozwoju, naszych małych Ojczyzn i naszej wspólnej dużej Ojczyzny. ■

Ramowy program Kongresu:

Źródło:
<https://kd.stat.gov.pl/>

VI edycja Olimpiady Statystycznej

Kolejna edycja Olimpiady Statystycznej jest już za nami. Organizatorami wydarzenia są Główny Urząd Statystyczny oraz Polskie Towarzystwo Statystyczne. Olimpiada jest współfinansowana przez Ministerstwo Edukacji i Nauki. W zmaganiach mogą brać udział uczniowie wszystkich typów szkół ponadpodstawowych. Rywalizacja odbywa się w trzech etapach – szkolnym, okręgowym i centralnym.

Głównym celem Olimpiady jest upowszechnianie wiedzy i rozwijanie umiejętności z zakresu statystyki w obszarze analiz społeczno-gospodarczych oraz stymulowa-

nie aktywności w zakresie kompetencji interpersonalnych młodzieży. Oprócz wiedzy Olimpiada sprawdza umiejętności praktycznego korzystania z różnych źródeł i narzędzi analizy statystycznej, interpretacji danych, argumentacji, itp. Takie podejście wynika z przekonania Organizatorów, że istotnym składnikiem przygotowania do życia w społeczeństwie informacyjnym i gospodarce opartej na wiedzy powinna być znajomość metod i narzędzi analizy statystycznej, niezbędna do diagnozowania i rozwiązywania problemów w środowisku pracy, w przedsiębiorstwie, organizacji, a nawet w gospodarstwie domowym.

W roku szkolnym 2021/2022, pomimo niedogodności wynikających ze stanu pandemii, do konkursu zgłosiło się ponad 2800 uczniów z 262 szkół. VI edycja różniła się organizacyjnie od poprzednich, ale mimo to cieszyła się dużą popularnością wśród młodzieży. Jej przebieg był dostosowany do panujących obostrzeń związanych z pandemią Covid-19. Dzięki aplikacji on-line możliwe było przeprowadzenie konkursu w sposób bezpieczny dla wszystkich uczestników.

Zawody szkolne odbyły się 3 listopada 2021, a do zawodów okręgowych przeszło 656 uczniów. Zawody okręgowe przeprowadzono 8 grudnia 2021. Komitety Okręgowe organizowały ten etap w: szkołach uczestników lub siedzibach Komitetów Okręgowych lub w salach udostępnionych przez zaprzyjaźnione uczelnie wyższe. Do I etapu zawodów centralnych przeszło 80 uczniów. Był to dla nich ogromny sukces i szansa na zwycięstwo. Etap ten odbył się w siedzibach urzędów statystycznych 2 marca 2022. A już trzy tygodnie później odbył się Finał Olimpiady, do którego zakwalifikowało się 30 uczestników. Finał również odbył się w siedzibach urzędów statystycznych.

Po pięciu miesiącach zmagani i trzech etapach konkursu wyłoniono zwycięzców VI Olimpiady Statystycznej. Są nimi:

Pierwsze miejsce – Michał Hudobski z I Liceum Ogólnokształcącego im. Gen. Władysława Sikorskiego we Włoszczowie z łączną liczbą punktów 96,3 (na 100 możliwych).

Drugie miejsce – Oskar Wachek z III Liceum Ogólnokształcącego im. Marynarki Wojennej RP z Oddz. Dwujęzycznymi z łączną liczbą punktów 94,5.

Trzecie miejsce – Marek Rauchfleisz z Uniwersyteckiego Liceum Ogólnokształcącego w Toruniu z łączną liczbą punktów 89,9.

Zdobywca 1 miejsca – Michał Hudobski

Zdobywca 2 miejsca – Oskar Wachek

Zdobywca 3 miejsca – Marek Rauchfleisz

Zwycięzcy otrzymali bony podarunkowe o wartości odpowiednio: 5 000 zł, 4 500 zł i 4 000 zł. Bonami nagrodzone zostały także szkoły zwycięzców: 2 500 zł, 2 000 zł i 1 500 zł. Laureaci i finaliści Olimpiady Statystycznej będą przyjmowani na wiele prestiżowych uczelni w kraju z pominięciem postępowania rekrutacyjnego. Dla pozostałych uczestników Konkursu przygotowano nagrody niespodzianki.

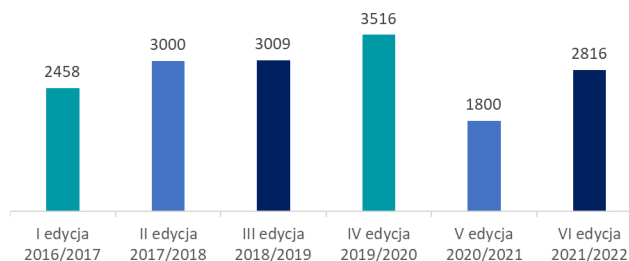
Gala finałowa VI edycji Olimpiady Statystycznej ze względu na pandemię Covid-19 nie odbyła się. Laureaci I i III miejsca VI edycji Olimpiady Statystycznej odebrali swoje medale i nagrody podczas III Kongresu Statystyki Polskiej i Konferencji IAOS, który się odbył 28 kwietnia 2022 r. w Krakowie. W obecności najznamienitszych statystyków z kraju i zagranicy pan Dominik Rozkrut, Prezes GUS oraz pan prof. Waldemar Tarczyński, Prezes Polskiego Towarzystwa Statystycznego gratulowali Laureatom osiągnięć. Natomiast 26 maja 2022 r. w Urzędzie Statystycznym w Gdańsku nagrodzony został Oskar Wachek – zdobywca II miejsca w finale zawodów VI edycji Olimpiady Statystycznej. Dyplom i nagrody zostały wręczone przez Dominika Rozkruta, Prezesa GUS.

Serdecznie dziękujemy wszystkim za udział i zmierzenie się w trudnej, trójstopniowej rywalizacji oraz zapraszamy do udziału w kolejnej edycji. Dziękujemy również za nadzór i wsparcie w organizacji Olimpiady szanownemu Komitetowi Głównemu w składzie:

- dr Dominik Rozkrut, Prezes GUS, przewodniczący
- prof. dr hab. Grażyna Trzpiot, zastępca przewodniczącego
- prof. dr hab. Grzegorz Kończak
- dr Bożena Łazowska
- dr hab. Agnieszka Piotrowska-Piątek
- Emilia Andrzejczak

Dziękujemy także członkom Komitetu Programowego w składzie:

- dr hab. Jacek Białek
- dr hab. Andrzej Młodak
- dr hab. Adrianna Mastalerz-Kodzis
- dr hab. Iwona Markowicz
- dr Magdalena Mojsiewicz
- dr Artur Mikulec

W sześciu edycjach Olimpiady Statystycznej wzięło udział łącznie 16 599 uczniów. Wielu uczestników brało udział w kolejnych edycjach Olimpiady. Była to zarówno dla uczestników, jak i organizatorów niezapomniana przygoda ze statystyką. ■

Emilia Andrzejczak

Jesienią rusza VII edycja Olimpiady Statystycznej
<https://olimpiadastatystyczna.stat.gov.pl>

Wdrożenie Kompleksowego Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji – KSZBI dla statystyki publicznej

Dostęp do informacji oraz ich wykorzystanie przez sektor publiczny, sektor prywatny, placówki naukowe i badawcze oraz przez instytucje międzynarodowe jest kluczowy dla zapewnienia ich funkcjonowania i rozwoju. Zapewnienie dostępu do informacji jest jednym z priorytetowych zadań służb statystyki publicznej, które zbierają, gromadzą, przechowują, opracowują, łączą i wtórnie wykorzystują dane od podmiotów gospodarki narodowej i o tych podmiotach oraz ich działalności, a także dane od osób fizycznych i o tych osobach, ich życiu i sytuacji oraz dane dotyczące zjawisk, zdarzeń i obiektów [2]. Wyniki badań realizowanych przez statystykę publiczną dostarczają rzetelnych i obiektywnych informacji o sytuacji ekonomicznej, demograficznej, społecznej oraz środowiska naturalnego. Wynikowe informacje statystyczne stanowią wsparcie informacyjne przy podejmowaniu kluczowych/strategicznych decyzji na różnych szczeblach administracji rządowej i samorządowej oraz w biznesie, służą też obywatelom aktywnie uczestniczącym w życiu społeczno-

wykorzystanie tych informacji wyłącznie do celów statystycznych, a także bezpieczeństwo danych” [5]. Bezpieczeństwo w statystyce publicznej rozumiane jest szeroko i dotyczy zarówno zapewnienia poufności przetwarzanych informacji jak również ich dostępności i integralności. Zmiany zachodzące w otaczającym nas świecie w dużym stopniu przyczyniły się do rozwoju innowacyjnego, nie-

„Jedni mówią, że dane są niczym paliwo, inni, że są złotem XXI wieku – surowcem, na którym w coraz większym stopniu budowane są nasze gospodarki, społeczeństwa i demokracje

Joe Kaeser

gospodarczym kraju, dlatego ich jakość i dostępność jest niezwykle istotna.

„Informacja jest narażona na utratę dostępności, integralności i poufności w wyniku oddziaływań pochodzących z różnych źródeł, w tym działań zamierzonych, polegających na dystrybucji szkodliwego oprogramowania, włamań do systemów teleinformatycznych, blokowaniu możliwości świadczenia usług.” [3]

Z uwagi na powyższe, proces realizacji badań statystycznych podlega bardzo rygorystycznym zasadom wypracowanym na poziomie krajowym i międzynarodowym, które pozwalają zapewnić wysoką jakość i wiarygodność statystyk publicznych oraz bezpieczeństwo danych w całym procesie ich przetwarzania. Statystyka publiczna przykłada szczególną wagę do kwestii poufności danych oraz bezpieczeństwa systemów, w których dane są przetwarzane.

“Bezpieczeństwa systemów informacyjnych nie należy traktować jako jednorazowego przedsięwzięcia, ale jako proces, który powinien być modyfikowany wraz z pojawiającymi się zmianami w otoczeniu wewnętrznym i zewnętrznym organizacji.” [4]

Kwestie dotyczące bezpieczeństwa są więc bezwzględnie wymogiem funkcjonowania statystyki publicznej. Podstawowe znaczenie ma w tym obszarze Europejski Kodeks Praktyk Statystycznych (European Statistics Code of Practice). Kodeks zawiera 16 zasad dotyczących środowiska instytucjonalnego, procesów statystycznych i wyników badań. W ramach zasady dotyczącej poufności statystyk i ochrony danych wskazano, że „bezwzględnie gwarantuje się prywatność dostawców danych, poufność informacji przez nich przekazywanych,

standardowego podejścia do procesów gromadzenia, przetwarzania, analizy danych oraz udostępniania informacji wynikowych. Statystyka publiczna, wychodząc naprzeciw oczekiwaniom odbiorców oraz adaptując się do wszechobecnych zmian wdraża usprawnienia, nowe technologie i rozwiązania, które pozwalają wykonywać zadania szybko, efektywniej i przede wszystkim bezpieczniej.

Odpowiedzią na zachodzące zmiany oraz potrzeby dotyczące zwiększenia poziomu dostępności i efektywności bezpiecznych usług świadczonych przez statystykę publiczną na rzecz obywateli i podmiotów gospodarki narodowej oraz administracji publicznej, był realizowany w GUS Projekt Wdrożenie Kompleksowego Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji – KSZBI dla statystyki publicznej (dalej „Projekt KSZBI”). Projekt KSZBI współfinansowany był ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020, Oś Priorytetowa nr II „E-administracja i otwarty rząd”, Działanie nr 2.2 „Cyfryzacja procesów back-office w administracji rządowej”.

Celem Projektu KSZBI był wzrost efektywności pracy służb statystyki publicznej w obszarze bezpieczeństwa informacji, wdrożenie oraz rozwój procesów biznesowych organizacji, wyposażenie we właściwe narzędzia i mechanizmy, które pozwalają nie tylko na poprawę współpracy z respondentami i właścicielami rejestrów administracyjnych i pozaadministracyjnych, ale również pozwalają wzmocnić bezpieczeństwo informacji. Powyższe działania mają pośredni wpływ na wzmocnienie wizerunku statystyki publicznej na arenie krajowej i międzynarodowej.

W ramach Projektu KSZBI podniesiony został poziom bezpieczeństwa użytkowanych urządzeń, systemów i oprogramowań poprzez zastosowanie dodatkowych rozwiązań technicznych i organizacyjnych. Systemy i urządzenia zapewniające bezpieczeństwo zostały rozbudowane i uzupełnione o nowe komponenty techniczne i organizacyjne. Wdrożone komponenty zapewniają zaawansowaną ochronę przed malware, pozwalają analizować aktywności użytkowników w kluczowych aplikacjach internetowych, chroniąc te aplikacje i dane przed cyberatakami oraz pozwalają na bezpieczną detonację potencjalnie szkodliwego kodu oraz przeprowadzanie kontrolowanej analizy zagrożeń w ramach obszaru odseparowanego od środowisk produkcyjnych. Wdrożone rozwiązania zapewniają także zaawansowaną ochronę stacji roboczych umożliwiając szybsze wykrywanie ataków poprzez agregację informacji ze wspomnianych obszarów, identyfikację zagrożeń, priorytetyzację alertów o systemach wymagających pilnej reakcji oraz przywracanie sprawności i usuwanie skutków ataku. Wdrożone mechanizmy pozwalają na analizę w czasie rzeczywistym alarmów generowanych przez sprzęt sieciowy, systemy oraz aplikacje oraz monitorowanie infrastruktury teleinformatycznej, analizę zdarzeń, detekcję zagrożeń bezpieczeństwa i reagowanie na wykryte incydenty naruszające bezpieczeństwo teleinformatyczne za pomocą analizy logów z urządzeń, systemów IT oraz aplikacji, korelacji zdarzeń i detekcji zagrożeń oraz odpowiedniej reakcji na pojawiające się incydenty.

W ramach realizacji działań projektowych dokonano przeglądów i audytów bezpieczeństwa, opracowano, zrewidowano oraz zaktualizowano dokumenty Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji (procesy, procedury, instrukcje i wytyczne oraz rekomendacje). Dokumentacja SZBI spełnia wymagania wynikające z Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r.

w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych i normy PN-ISO/IEC 27001 oraz uwzględnia zapisy norm PN-ISO/IEC 27002 PN-ISO/IEC 27017, PN-ISO/IEC 22301, PN-ISO/IEC 27005.

Aktualizacja dokumentacji została poprzedzona audytem funkcjonującego w jednostkach służb statystyki publicznej Systemu Zarządzania Bezpieczeństwem Informacji, przeprowadzonym przez firmę zewnętrzną.

Poza rozbudową systemów teleinformatycznych oraz opracowaniem szeregu dokumentów tworzących SZBI, Projekt KSZBI objął również działania edukacyjno-informacyjne mające na celu poszerzenie kompetencji kadry zajmującej się bezpieczeństwem teleinformatycznym, jak również pozostałych pracowników służb statystyki publicznej, co wpływa na zwiększenie skuteczności procesów ochrony i bezpieczeństwa informacji.

Działania edukacyjno-informacyjne skierowane są także do obywateli, przedsiębiorców i instytucji publicznych, którzy mają dostęp do materiałów informacyjnych dotyczących bezpieczeństwa informacji w statystyce publicznej, w tym ochrony danych osobowych.

Posiadając odpowiednio chronione zasoby, doświadczoną i zaangażowaną kadrę pracowników, ustalone metodologie badawcze, odpowiednie relacje z zewnętrznymi interesariuszami podnosimy bezpieczeństwo i dbamy, aby powierzone statystyce publicznej informacje były należyście chronione. W ten sposób chcemy budować naszą wiarygodność i zaufanie. ■

**Anna Długosz
Mariola Wiatrowska
Joanna Gajowska**

1. Joe Kaeser, *Data is the 21st century's oil, says Siemens CEO Joe Kaeser*, <https://economictimes.indiatimes.com/magazines/panache/data-is-the-21st-century-s-oil-says-siemens-ceo-joe-kaeser/articleshow/64298125.cms?msclkid=567422deca811ec8f6da4afd26cf36f> [dostęp: 9 maja 2022]
2. Zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 29 czerwca 1995 r. o statystyce publicznej
3. Krajowe Ramy Polityki Cyberbezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej na lata 2017 - 2022

4. Ryszard Borowiecki, Mirosław Kwieciński (red.), *Monitorowanie otoczenia: przepływ i bezpieczeństwo informacji. W stronę inteligencji przedsiębiorstwa*, Zakamycze, Kraków 2003, ISBN: 83-7333-246-4
5. Europejski Kodeks Praktyk Statystycznych dla krajowych organów statystycznych i Eurostatu (organu statystycznego UE) przyjęty przez Komitet ds. Europejskiego Systemu Statystycznego 16 listopada 2017r.

„Atlas Środowiska” jest pierwszym opracowaniem graficznym obrazującym stan i zagrożenia środowiska w Polsce, w krajach europejskich, a także w innych krajach świata. Publikacja stanowi odpowiedź na rosnące zapotrzebowanie na statystyczne informacje przestrzenne dotyczące zagadnień środowiskowych i jest łatwym w odbiorze źródłem informacji o stanie środowiska w różnych przekrojach terytorialnych.

Tematycznie nawiązuje do dwóch publikacji wydawanych corocznie przez GUS w serii Analizy Statystyczne: „Ochrona Środowiska” oraz „Ekonomiczne Aspekty Ochrony Środowiska”, jak również do „Rocznika Statystycznego Leśnictwa”.

Źródłem danych wykorzystanych w publikacji są zasoby informacyjne statystyki publicznej pochodzące zarówno ze sprawozdawczości GUS, jak również z systemów informacyjnych gestorów zewnętrznych. Dla zobrazowania zjawisk w porównaniach międzynarodowych wykorzystano bazy Eurostatu, OECD, FAO, Banku Światowego i ONZ. Okres prezentacji danych obejmuje ostatni dostępny rok oraz wieloletnią retrospekcję.

Dane zawarte w poszczególnych rozdziałach Atlasu dotyczą: warunków naturalnych Polski oraz wykorzystania powierzchni kraju, gospodarki wodnej, zanieczyszczeń i ochrony powietrza oraz promieniowania, gospodarki odpadami, ochrony przyrody i różnorodności biologicznej oraz leśnictwa, ekonomicznych aspektów ochrony środowiska. Zaprezentowano wskaźniki środowiskowe monitorujące cele zrównoważonego rozwoju w Polsce na tle innych krajów UE.

Źródło: www.stat.gov.pl

ATLAS ŚRODOWISKA
Atlas of Environment

XXXIX Międzynarodowa Konferencja Naukowa Multivariate Statistical Analysis MSA

W dniach 8-10 listopada 2021 r. na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego (UŁ) odbyła się XXXIX Międzynarodowa Konferencja Naukowa Multivariate Statistical Analysis MSA 2021 (The 39th Conference Multivariate Statistical Analysis MSA 2021). Konferencja zorganizowana została przez Katedrę Metod Statystycznych UŁ, a jej współorganizatorami byli: Instytut Statystyki i Demografii UŁ, Komitet Statystyki i Ekonometrii Polskiej Akademii Nauk oraz Polskie Towarzystwo Statystyczne (oddział w Łodzi). Patronat honorowy nad konferencją objęli: prof. dr hab. Elżbieta Żądzińska – rektor UŁ oraz dr Dominik Rozkrut – prezes Głównego Urzędu Statystycznego.

Konferencja zorganizowana została we współpracy merytorycznej z konferencją MASEP (Measurement and Assessment of Social and Economic Phenomena). Partnerem merytorycznym konferencji była także firma StatSoft Polska. Konferencja MSA 2021 uzyskała wsparcie finansowe Ministra Edukacji i Nauki w ramach programu „Doskonała nauka” (DNK/SP/515427/2021). Natomiast działania edukacyjne związane z konferencją uzyskały

mitetu Organizacyjnego była dr hab. Alina Jędrzejczak, prof. UŁ, a obowiązki sekretarzy naukowych konferencji sprawowali: dr Marta Małecka, dr Artur Mikulec oraz dr hab. Aleksandra Baszczyńska.

Głównym celem XXXIX konferencji MSA 2021 było zorganizowanie międzynarodowego forum dyskusji i wymiany myśli oraz poglądów na temat rozwoju statystyki jako nauki. Cele szczegółowe to: prezentacja najnowszych osiągnięć z zakresu wielowymiarowej analizy statystycznej; upowszechnianie wiedzy z zakresu analizy danych oraz zastosowania metod statystycznych w innych dyscyplinach naukowych, w tym w ekonomii i finansach; wymiana doświadczeń, a także tworzenie pomostu pomiędzy nauką (statystyką), a praktyką badawczą (użytkownikami, odbiorcami prywatnymi oraz administracją państwową).

XXXIX Międzynarodowa Konferencja Naukowa MSA 2021 odbywała się w formule hybrydowej. W konferencji udział wzięły 84 osoby (62 stacjonarnie i 22 on-line) z różnych ośrodków akademickich w Polsce, m.in. z: Gdańska, Katowic, Krakowa, Lublina, Łodzi, Poznania, Radomia, Szczecina, Warszawy oraz Wrocławia; przedstawiciele Głównego Urzędu Statystycznego, Urzędu Sta-

Na zdjęciu (u góry od lewej, na wyniesieniu): Agnieszka Kurczewska, Ewa Kusideł, Alina Jędrzejczak, Joanna Adrianowska, Kamila Trzczińska, Marta Małecka. Poniżej uczestnicy konferencji MSA 2021.
Fot. A. Mikulec, UŁ

wsparcie Narodowego Banku Polskiego w ramach projektu edukacyjnego (NBP-DEW-WPE-AB-0662-0226-2021), wpisującego się w priorytetowe obszary edukacji ekonomicznej NBP – „Nowe horyzonty myśli ekonomicznej”.

Funkcję przewodniczącego Komitetu Naukowego pełnił prof. dr hab. Czesław Domański. Przewodniczącą Ko-

tystycznego w Łodzi, a także goście z Czech, Indii, Iranu i Włoch. W trakcie konferencji odbyło się 15 sesji (plenarnych i równoległych), podczas których wygłoszono 63 referaty (41 stacjonarnie i 22 on-line).

Konferencję otworzyła przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego dr hab. Alina Jędrzejczak, prof. UŁ. W imieniu prof. dr hab. Elżbiety Żądzińskiej – rektor UŁ – uczestników konferencji powitała dr hab. Agnieszka Kurczowska, prof. UŁ, prorektor ds. współpracy z otoczeniem. W dalszej kolejności głos zabrała dr hab. Ewa Kusideł, prof. UŁ, prodziekan ds. nauki (Wydział Ekonomiczno-Socjologiczny UŁ) oraz przewodniczący Komitetu Naukowego – prof. dr hab. Czesław Domański.

Pierwsza sesji plenarna miała charakter historyczny i wspomnieniowy, przewodniczył jej prof. dr hab. Bronisław Ceranka (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu). W części historycznej wygłoszono następujące referaty:

„Antoni Łomnicki (1881-1941) – probabilista i statystyk” – Mirosław Krzyśko (Uniwersytet im. Adama Mickiewicza w Poznaniu).

„Józef Kleczyński (1841-1900) – prekursor szacowania liczby ludności pomiędzy spisami” – Czesław Domański (Uniwersytet Łódzki),

„Kazimierz Władysław Kumaniecki (1880-1941) – inicjator Polskiego Towarzystwa Statystycznego i pierwszego Rocznika Statystycznego – Statystyka Polska” – Czesław Domański (Uniwersytet Łódzki).

W tej sesji przypomniano również sylwetki trzech znanych polskich statystyków:

„Dominik Szynal – twórca środowiska probabilistycznego w Lublinie” – Mariusz Bieniek (Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej),

„Daniel Kosiorowski – wybitny krakowski statystyk” – Józef Pocięcha (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie),

„Ryszard Walkowiak – statystyk i przyrodnik” – Małgorzata Graczyk (Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu).

W ciągu trzech dni konferencji uczestnicy konferencji wysłuchali czterech wykładów zaproszonych:

„Harnessing the power of Earth Observation for Official Statistics” – Dominik Rozkrut (Główny Urząd Statystyczny),

„O planach losowania prób zależnych od statystyk pozycyjnych zmiennej pomocniczej” – Janusz Wywił (Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach),

„The Appearance of the Rawlsian Paradox when Neglecting Income Dependence of the Random Equivalence Scales” – Stanisław Maciej Kot (Politechnika Gdańska),

„Graphical and Computational Tools to Guide Parameter Choice for Robust Clusterwise Regression” – Francesca Greselin (University of Milan).

Zamknięcia konferencji dokonał przewodniczący Komitetu Naukowego – prof. dr hab. Czesław Domański. Podziękował uczestnikom za liczne przybycie oraz czynne uczestnictwo w tegorocznym wydarzeniu. Słowa podziękowania skierował także do współorganizatorów, partnerów i instytucji współpracujących przy organizacji konferencji.

Przewodniczący poinformował również, że kolejna konferencja Multivariate Statistical Analysis MSA 2022 odbędzie się w Centrum Szkoleniowo-Konferencyjnym Uniwersytetu Łódzkiego w dniach 7-9 listopada 2022 r. w Łodzi. ■

Artur Mikulec
Marta Malecka
Aleksandra Baszczyńska

XV Międzynarodowa Konferencja Naukowa im. Profesora Aleksandra Zeliasia

W dniach 9-12 maja 2022 roku w Zakopanem odbyła się XV Międzynarodowa Konferencja Naukowa im. Profesora Aleksandra Zeliasia na temat „Modelowanie i prognozowanie zjawisk społeczno-gospodarczych”.

Od wielu lat celem konferencji jest kreowanie nowych kierunków badań oraz promowanie i upowszechnianie wyników badań otrzymanych w Polsce i w zagranicznych ośrodkach naukowych. Podczas konferencji prezentowane są najnowsze prace badawcze z zakresu szeroko rozumianej statystyki i ekonometrii oraz prognoz gospodarczych, prowadzonych w krajowych i zagranicznych ośrodkach naukowych w tych dyscyplinach. Konferencja ma również na celu kształcenie młodych kadr naukowych, pozwala na prezentację wyników ich pracy naukowo-badawczej, pobudza do działania młodych naukowców oraz nagradza ich pracę.

Patronat Honorowy Konferencji objął JM Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie prof. UEK dr hab. Stanisław Mazur. Organizatorami konferencji jest corocznie Katedra Statystyki w Kolegium Ekonomii, Finansów

i Prawa Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie (z profesorem Józefem Pocięchą pełniącym obowiązki przewodniczącego Komitetu Naukowego i Organizacyjnego) oraz Komitet Statystyki i Ekonometrii Polskiej Akademii Nauk.

Jak co roku organizowane są odrębne sesje językowe. W roku były to: The current problems of statistical investigations, Econometric modelling of financial processes, Social statistics problems, Modelling economic processes, Economic modelling of financial processes oraz Metody ilościowe w badaniach ekonomicznych, Problemy metod statystycznych i Statystyczna analiza konsekwencji pandemii Covid19, podczas których zaprezentowano 34 referaty. Dodatkowo, 8 prac zostało zaprezentowanych w sesji plakatowej.

Wykłady zaproszone wygłosili: Agustin Mayo-Iscar (University of Valladolid, Spain) z referatem nt. Robust Model Based Clustering via Trimming and Constraints oraz Paweł Lula (Uniwersytet Ekonomiczny w Krakowie) z referatem pt. Metody obliczeniowe w analizie i przetwarzaniu danych tekstowych.

Konferencja jest doskonałym przykładem wydarzenia integrującego środowisko naukowe polskich statystyków i ekonometryków oraz współpracujących z nimi pracowników naukowych uczelni zagranicznych. ■

<https://www.konferencjazakopianska.pl/>

Działalność Polskiego Towarzystwa Statystycznego 2021/2022

Oddział w Białymstoku

W 2021 roku członkowie PTS o/Białystok brali aktywny udział w różnych wydarzeniach naukowych.

22 września 2021 w Podlaskim Urzędzie Wojewódzkim odbyła się konferencja naukowa poświęcona osobom starszym pt. „Niesamodzielna starość”, która zorganizowana była w ramach III Kongresu Demograficznego pod patronatem Prezydenta RP przez Rządową Radę Ludnościową, Wojewodę Podlaskiego, GUS oraz Urząd Statystyczny w Białymstoku. W trakcie konferencji wygłoszone zostały przez członków oddziału referaty pt. „Osoby starsze w Polsce w ujęciu statystycznym i terytorialnym” oraz „Sytuacja osób starszych w Polsce”.

30 marca na platformie Zoom odbyła się konferencja online pt. „Demografia terenów wiejskich: Jak powstrzymać emigrację do miast?” zorganizowana przez EURAC-TIV.pl, pod patronatem honorowym Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Zastępca Przewodniczącej Oddziału na zaproszenie organizatorów wygłosiła referat pt. „Demografia wsi w województwie podlaskim”.

W dniach 8-10.09.2021 r. Przewodnicząca Oddziału wzięła udział online w ogólnopolskiej konferencji naukowej „Klasyfikacja i analiza danych – teoria i zastosowania SKAD 2021”, podczas której wygłoszono referat pt. „Zastosowanie intuicjonistycznej rozmytej miary syntetycznej w pomiarze subiektywnej jakości życia na podstawie danych zagregowanych” (współautorzy Bartłomiej Jefmański, Marta Kusterka-Jefmańska). Konferencja była zorganizowana przez Sekcję Klasyfikacji i Analizy Danych PTS, Katedrę Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz Urząd Statystyczny w Poznaniu.

W dniach 13-14.09.2021 r. Zastępca Oddziału wzięła udział online w ogólnopolskiej konferencji naukowej pt.

„Quality of life”, odbywającej się we Wrocławiu, podczas której wygłosiła referat pt. „Sytuacja finansowa i mieszkaniowa a jakość życia osób starszych w Polsce”. Konferencja była zorganizowana przez Uniwersytet Ekonomiczny we Wrocławiu i Urząd Statystyczny we Wrocławiu.

W dniu 9.07.2021 r. Zastępca Oddziału wzięła udział online w Międzynarodowej Konferencji Naukowo-Praktycznej pt. „Praca, zawód, powołanie: nowoczesne podejście do wyboru zawodowego i samorealizacji zawodowej”, która była zorganizowana przez Akademię Białoruską, Wyższą Szkołę Humanistyczną w Szczecinie oraz Fundację Okno na wschód. Na zaproszenie Komitetu Naukowego wygłosiła wystąpienie pt. „Zatrudnienie i rynek pracy według danych Urzędu Statystycznego w Białymstoku”.

W dniach 17-19.11.2021 r. Zastępca Oddziału wzięła udział online w XXII Międzynarodowej Konferencji Zarządzanie Finansami zorganizowanej przez Wydział Ekonomii, Finansów i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego. Podczas konferencji wygłosiła wystąpienie na temat „Ocena zmian sytuacji finansowej JST w statystykach GUS”.

Ponadto, kontynuowana była działalność edukacyjna. W roku 2021 szkolenia on-line kierowane były do studentów i pracowników naukowych Wydziału Nauk o Zdrowiu Uniwersytetu Medycznego w Białymstoku oraz studentów Grodzieńskiego Uniwersytetu Państwowego im. J. Kupały. ■

Ewa Roszkowska

Oddział w Krakowie

W ostatnim roku w Oddziale Krakowskim PTS kontynuowany był cykl wykładów otwartych zapoczątkowany w 2020 r. W ramach tych cyklicznych spotkań zorganizowaliśmy trzy wykłady:

- „Urząd Statystyczny w Krakowie – centrum wiedzy o społeczeństwie i gospodarce w Małopolsce” – wykład 9 listopada 2021 r. wygłosił Grzegorz Ruta – Zastępca Dyrektora US w Krakowie,
- „Propozycja dwóch nowych indeksów multilateralnych” – wykład 11 stycznia 2021 r. wygłosił dr. hab. Jacek Białek, prof. UŁ z Katedry Metod Statystycznych Uniwersytetu Łódzkiego,
- „Analiza wrażliwości dla miernika syntetycznego na przykładzie Global Competitiveness Index” – wykład w 8 marca 2022 r. wygłosił dr. hab. Michał Pietrzak, prof. PG – kierownik Katedry Statystyki i Ekonometrii Politechniki Gdańskiej.

Kolejne spotkanie planowane jest na 14 czerwca 2022 r., na którym zaprezentowane zostaną wstępne wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań.

W ramach działalności związanej z popularyzacją statystyki publicznej w dn. 18.10.2022 r. odbył się wykład dla studentów „Statystyka publiczna i jej zasoby”, który poprowadziła Monika Wałaszek – kierownik Małopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych w Urzędzie Statystycznym w Krakowie. Spotkanie adresowane było przede

wszystkim do seminarzystów oraz ich promotorów, którzy chcieliby wykorzystać przy pisaniu prac dyplomowych (licencjackich i magisterskich) dane pochodzące ze statystyki publicznej.

W zakresie edukacji statystycznej w ramach współpracy Oddziału Krakowskiego PTS i Urzędu Statystycznego w Krakowie z XI LO w Krakowie zorganizowany został cykl spotkań dla licealistów:

- 11.10.2021 r. – temat „Statystyka – praktyka i nauka” zaprezentował dr. hab. Paweł Ulman, prof. UEK,
- 18.10.2021 r. – temat „Statystyka publiczna i jej zasoby” przedstawiła Monika Wałaszek, Kierownik Małopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Krakowie,
- 21.10.2021 r. – prezentację dotyczącą zagadnień związanych z Olimpiadą Statystyczną przedstawiła Monika Wałaszek, Kierownik Małopolskiego Ośrodka Badań Regionalnych Urzędu Statystycznego w Krakowie,
- 25.10.2021 r. – temat „Jak rozwiązywać zadania ze statystyki opisowej” rozwinęła dr. hab. Monika Papież, prof. UEK.

Cykl spotkań zaowocował uczestnictwem młodych ludzi w Olimpiadzie Statystycznej. ■

Agneszka Wałęga

Oddział w Katowicach

Dnia 10 sierpnia 2021 r. zastępca przewodniczącego PTS o/Katowice, dr hab. Dominik Krężolek, był gościem audycji „Rozmowy poranka” w radiu EM. W audycji poruszono problem wyludniania się miast, jako konsekwencji zjawiska depopulacji, czyli trendu demograficznego wynikającego z ujemnego przyrostu naturalnego, migracji ludności oraz zmieniającej się struktury wieku społeczeństwa.

Dnia 7 września 2021 r. odbyła się konferencja organizowana przez International Federation of Classification Societies (Międzynarodową Federację Towarzystw Klasyfikacyjnych). Konferencja odbyła się zdalnie, a wśród gości zaproszonych do wygłoszenia wykładu była wiceprezes PTS, prof. dr hab. Grażyna Trzpiot prezentując referat pt. „Quantile regression in data classification”.

W dniu 27 września 2021 r. odbyła się ogólnopolska konferencja naukowa pt. „VII Konferencja Naukowa Logistyka 2021. Logistyka w okresie zmiany paradygmatów zarządzania”. Jednym z panelistów podczas obrad była wiceprezes PTS prof. dr hab. Grażyna Trzpiot.

Dnia 29 września 2021 r. odbyło się posiedzenie Naukowej Rady Statystycznej. W posiedzeniu uczestniczyła wiceprezes PTS prof. dr hab. Grażyna Trzpiot.

Dnia 16 grudnia 2021 r. odbyło się zebranie PTS o/Katowice. W pierwszej części posiedzenia dyskutowano na temat organizacji VI edycji Olimpiady Statystycznej. Omówiono także konferencje naukowe, którym patronował PTS w 2021 r. W drugiej części posiedzenia dr hab. Dominik Krężolek z Katedry Demografii i Statystyki Ekonomicznej Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach

przedstawił referat pt. „Zastosowanie wielowymiarowych modeli statystycznych w analizie ryzyka na rynku metali”.

Członkowie Oddziału uczestniczyli w przygotowaniach i przeprowadzeniu kolejnych etapów Olimpiady Statystycznej: Prof. Grażyna Trzpiot i prof. Grzegorz Kończak – w pracach Komitetu Głównego, dr hab. Adrianna Mastalerz-Kodzis – w Komitecie Programowym, a wsparcie przy przeprowadzeniu zawodów na poziomie okręgowym zapewnili: dr hab. Adrianna Mastalerz-Kodzis i dr hab. Dominik Krężolek.

Dnia 24 maja 2022 r. w Pałacu Goldsteinów w Katowicach odbyła się konferencja dotycząca rynku nieruchomości w województwie śląskim. Organizatorem spotkania był Narodowy Bank Polski o/Katowice. Wśród zaproszonych gości byli m.in. Prezydenci Miast Katowice, Bytom, Zabrze, Jaworzno, a także inwestorzy i prezesi firm powiązanych z rynkiem nieruchomości. Do udziału w spotkaniu został zaproszony zastępca przewodniczącego oddziału, dr hab. Dominik Krężolek, który przedstawił referat na temat „Gospodarka mieszkaniowa w województwie śląskim w świetle danych statystycznych”. W swoim wystąpieniu zaprezentował najnowsze informacje dotyczące struktury rynku nieruchomości na terenie województwa śląskiego (w tym dane NSP2021) oraz przedstawił perspektywy rozwoju rynku w dwuletnim horyzoncie czasowym. ■

Dominik Krężolek

Oddział w Poznaniu

W roku 2021 Oddział PTS w Poznaniu funkcjonował nadal w realiach pandemicznych, jednak wznowiono już niektóre zawieszony z tego powodu formy jego działalności. Do takich w pierwszym rzędzie należały wykłady środowiskowe oraz udział w organizacji konferencji naukowych. Wykłady ze statystyki wielowymiarowej integrujące statystyków środowiska wielkopolskiego i stanowiące ważne forum wymiany wiedzy oraz doświadczeń reaktywowano już w I połowie 2021 r. Prowadzone one były w formie hybrydowej: bezpośredniej i zdalnej. Dzięki możliwościom zdalnej formy na platformie Zoom, w wykładach mogli uczestniczyć także członkowie PTS spoza Poznania. Począwszy od czerwca 2021 r. odbyły się następujące prelekcje:

- 16 czerwca 2021 r., mgr Tomasz Józefowski, dr hab. Tomasz Klimanek, prof. UEP, dr hab. Marcin Szymkowiak, prof. UEP oraz dr Kamil Wilak, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu i Urząd Statystyczny w Poznaniu: “SPREE estimation of the number of disabled people in terms of economic activity”,
- 17 listopada 2021 r., prof. dr hab. Jerzy Moczko, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu: „Czytanie w myślach – fikcja czy niedaleka przyszłość?”,
- 8 grudnia 2021 r., prof. dr hab. Jerzy Moczko, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu: „Tajemnicze p-value czyli o metodach dokładnego wnioskowania nieparametrycznego w przypadku nietypowych rozkładów danych eksperymentalnych”,
- 12 stycznia 2022 r., dr inż. Arkadiusz Majewski, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego

w Poznaniu: „Sztuczna inteligencja – przyszłość, czy zagrożenie?”,

- 16 marca 2022 r., dr hab. Michał Michalak, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu: „Meandry planowania badań klinicznych”,
- 18 maja 2022 r., dr hab. Barbara Więckowska, Uniwersytet Medyczny im. Karola Marcinkowskiego w Poznaniu: „Meta-analiza w postaci dwuwymiarowej – medyczne przykłady testów diagnostycznych”.

Oddział PTS w Poznaniu współorganizował XXXV Jubileuszową Konferencję Taksonomiczną Sekcji Klasyfikacji i Analizy Danych PTS „Klasyfikacja i analiza danych – teoria i zastosowania SKAD 2021”, która odbyła się w dniach 8-10 września 2021 r. w formie zdalnej. Honorowy patronat nad konferencją objęli: prof. dr hab. Maciej Żukowski, Rektor Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu oraz dr Dominik Rozkrut, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego. Prof. dr hab. Elżbieta Gołata oraz dr hab. Grażyna Dehnel, prof. UEP, weszły w skład Komitetu Naukowego konferencji. Prof. G. Dehnel stanęła również na czele jej Komitetu Organizacyjnego, który tworzyli wybitni statystycy poznańscy: dr Maciej Beręsewicz, dr hab. Tomasz Klimanek, prof. UEP, dr Wojciech Roszka, dr hab. Marcin Szymkowiak, prof. UEP, dr Hanna Wdowicka oraz dr Kamil Wilak. W trakcie konferencji liczne wystąpienia wygłosili członkowie Oddziału. Część z tych referatów zostanie opublikowana w monografii Jajuga K., Dehnel G., Walesiak M. (red.) (2022), *Classification and Data Analysis – Methodology and Practice*, Springer Nature, Switzerland.

Członkowie Oddziału PTS w Poznaniu zaangażowali się także bardzo mocno w organizację i przygotowanie merytoryczne ważnej konferencji międzynarodowej – wspólnego spotkania ekspertów Komisji Gospodarczej ONZ dla Europy i Eurostatu z zakresu poufności danych statystycznych (Joint UNECE/Eurostat Expert Meeting on Statistical Data Confidentiality). Konferencja odbyła się w dniach 1-3 grudnia 2021 w Centrum Edukacyjnym Usług Elektronicznych Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu. W spotkaniu wzięło udział ponad 170 ekspertów z krajowych i międzynarodowych urzędów statystycznych, a także zaproszeni naukowcy zajmujący się kontrolą ujawniania danych statystycznych. Z uwagi na ograniczenia spowodowane sytuacją epidemiologiczną do Poznania z zagranicy przybyło 20 osób. Pozostali uczestnicy brali udział w konferencji w formie zdalnej, przy użyciu platformy Zoom. Główny ciężar organizacji wydarzenia przyjął na siebie Urząd Statystyczny w Poznaniu przy współpracy z Uniwersytetem Ekonomicznym w Poznaniu. W organizację całości wydarzenia szczególnie wkład wnieśli: dr hab. Tomasz Klimanek, prof. UEP, zastępca dyrektora Urzędu Statystycznego w Poznaniu, dr hab. Marcin Szymkowiak, prof. UEP oraz dr hab. Grażyna Dehnel, prof. UEP – kierownik Katedry Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu i konsultant w Ośrodku Statystyki Krótkookresowej Urzędu Statystycznego w Poznaniu. Z kolei dr hab. Andrzej Młodak, prof. AK był (razem z drem Peterem-Paulem de Wolfem ze Statistics Netherlands) współorganizatorem sesji „Software tools for statistical data confidentiality”. Andrzej Młodak, mgr Michał Pietrzak i mgr Tomasz Józefowski wygłosili też wystąpienie pt. „The trade-off between the risk of disclosure and data utility in SDC – a case of data from a survey of accidents at work”. Szczegółowe sprawozdanie z konferencji zostało zamieszczone w „Wiadomościach Statystycznych” (Dehnel G., Młodak A., Klimanek T., Szymkowiak M. (2022), Joint UNECE/Eurostat Expert Meeting on Statistical Data Confidentiality, *Wiadomości Statystyczne. The Polish Statistician*, 67(2):51–61).

Oddział zaznaczył mocno także swe znaczenie podczas III Kongresu Statystyki Polskiej z okazji 110-lecia PTS, który odbył się w dniach 26-28 kwietnia 2022 r. w Krakowie. Prof. dr hab. Elżbieta Gołata (która współorganizowała – z prof. dr hab. Ireną E. Kotowską z Instytutu Statystyki i Demografii Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie – sesję poświęconą statystyce ludności) oraz prof. dr hab. Mirosław Krzyśko (organizator sesji „Statystyka matematyczna”) weszli w skład Komitetu Naukowego tego wydarzenia. Członkowie poznańskiego oddziału PTS byli autorami lub współautorami dziewięciu kongresowych wystąpień.

Oddział poniósł istotną stratę. 27 grudnia 2021 r. zmarł bowiem Henryk Wróbel, emerytowany, długoletni pracownik Urzędu Statystycznego w Kaliszu oraz wieloletni aktywny członek Oddziału. W pracy zawodowej zajmował się przede wszystkim statystyką gospodarczą, z zakresu której był znakomitym specjalistą. Znany był także ze swej życzliwości i gotowości do dzielenia się swą wiedzą i doświadczeniem ze współpracownikami oraz z wszystkimi zainteresowanymi statystyką. W pożegnaniu Zmarłego, które odbyło się 30 grudnia 2021 r., uczestniczyło wielu członków Oddziału, przede wszystkim z Południowej Wielkopolski. Zmarły spoczął na Cmentarzu Komunalnym przy ul. Poznańskiej w Kaliszu.

Członkowie Oddziału wnieśli ponadto znaczny wkład w upamiętnienie zmarłego w dniu 29 listopada 2021 r. w Warszawie prof. dra hab. Jana Kordosa, jednego z naj-

wybitniejszych statystyków polskich w historii, Członka Honorowego Polskiego Towarzystwa Statystycznego, współinicjatora reaktywacji PTS w 1981 r., prezesa Towarzystwa w latach 1985–1994, wiceprezesa Głównego Urzędu Statystycznego w latach 1992–1996, członka wybieralnego Międzynarodowego Instytutu Statystycznego, eksperta o światowej renomie, m.in. konsultanta Banku Światowego, współpracownika Urzędu Statystycznego Unii Europejskiej EUROSTAT i Biura Statystycznego Organizacji Narodów Zjednoczonych, wieloletniego profesora Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie oraz Wyższej Szkoły Menedżerskiej w Warszawie, założyciela i pierwszego redaktora naczelnego czasopisma „Statistics in Transition”. Wyraziło się to w inicjatywie powstania artykułu upamiętniającego sylwetkę Zmarłego, opublikowanym w „Wiadomościach Statystycznych. The Polish Statistician” w 2022 r. (vol. 67, nr 3, str. 66–87). W tekście tym znalazły się wspomnienia osób, które znały i ceniły Profesora oraz współpracowały z Nim na różnych etapach drogi zawodowej i dla których był On także Mistrzem. Wśród autorów wspomnień byli: prof. dr hab. Elżbieta Gołata, prof. dr hab. Jan Paradysz oraz dr hab. Andrzej Młodak, prof. AK.

Poznański Oddział PTS wystąpił do Rady Głównej Towarzystwa z wnioskiem o nadanie godności Członka Honorowego PTS prof. drowi hab. Mirosławowi Krzyśce, specjalście teorii i zastosowań statystyki matematycznej, a w szczególności zagadnień związanych z analizą danych wielowymiarowych.

W ciągu trwającej wiele dziesięcioleci działalności naukowej, profesor Mirosław Krzyśko opublikował kilkanaście książek oraz ponad 160 artykułów naukowych. W latach 1965-2017 wykładał na Uniwersytecie im. Adama Mickiewicza w Poznaniu, gdzie pełnił m.in. funkcję Dziekana Wydziału Matematyki i Fizyki UAM oraz dyrektora Instytutu Matematyki na Wydziale Matematyki i Fizyki UAM. Stworzył Zakład Rachunku Prawdopodobieństwa i Statystyki Matematycznej oraz kierował nim do 2012 r. Ponadto, w latach 1984-1987 profesor Mirosław Krzyśko piastował funkcję dyrektora Instytutu Matematyki na Wydziale Matematyki, Fizyki i Techniki Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Zielonej Górze, a w latach 2009-2011 – funkcję dyrektora Instytutu Zarządzania w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Kaliszu (obecnie Akademia Kaliska im. Prezydenta Stanisława Wojciechowskiego), gdzie aktualnie kieruje Międzywydziałowym Zakładem Matematyki i Statystyki. W 2013 roku prof. Mirosław Krzyśko został także zatrudniony na Wydziale Ekonomicznym w Wielkopolskiej Wyższej Szkole Społeczno-Ekonomicznej w Środzie Wlkp. Prowadzi tam zajęcia ze statystyki i teorii prawdopodobieństwa. Od 2019 r. jest prorektorem tej uczelni. Na mocy porozumienia zawartego z Międzynarodowym Uniwersytetem Ekonomiczno-Humanistycznym im. Akademika Stepana Demianczuka w Równem (Ukraina), część studentów ukraińskich kształci się w Środzie Wlkp. i uzyskuje polski dyplom. Studenci ci mają wiele zajęć z prof. Mirosławem Krzyśką. Starannie przygotowane wykłady Profesora ze statystyki, zarówno jedno- jak i wielowymiarowej, doczekały się wydań książkowych. Monografie te są aktualnie podstawową literaturą wykorzystywaną przez studentów matematyki na wielu polskich uczelniach.

Również przygotowane przez profesora Krzyśkę wykłady z teorii prawdopodobieństwa zostały opublikowane w formie książkowej i są cenioną pozycją z tej tematyki.

Profesor Mirosław Krzyśko wypromował dziesięciu doktorów. Dwoje z nich uzyskało następnie stopień naukowy doktora habilitowanego. Za swoją działalność profesor Mirosław Krzyśko był wielokrotnie wyróżniany i nagradzany. Doceniając wkład Profesora w rozwój nauk ekonomicznych oraz zaangażowanie w kształcenie studentów ukraińskich, 25 marca 2021 r. wspomniany wyżej Międzynarodowy Uniwersytet Ekonomiczno-Humanistyczny im. Akademika Stepana Demianczuka w Równem na Ukrainie nadał prof. Mirosławowi Krzyśce tytuł honorowy Doctor Honoris Causa. Ponadto dwukrotnie – w latach 1978 i 1983 – uhonorowano Profesora Nagrodą Ministra Nauki, Szkolnictwa Wyższego i Techniki. Trzydzieści razy, w latach 1969–2010, Profesor otrzymał Nagrodę Rektora UAM za osiągnięcia w dziedzinie naukowo-badawczej. W roku 1986 profesor Mirosław Krzyśko został odznaczony Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski, w roku 1988 – Medalem Komisji Edukacji Narodowej. Profesor Mirosław Krzyśko jest aktywnym członkiem wielu polskich i międzynarodowych towarzystw naukowych. Należą do nich między innymi: The

Institute of Mathematical Statistics, The International Biometric Society, Polskie Towarzystwo Statystyczne, Polskie Towarzystwo Matematyczne, Polskie Towarzystwo Biometryczne, Poznańskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk. W latach 1985-1992 Profesor Mirosław Krzyśko był członkiem Komitetu Redakcyjnego serii wydawniczej „Statystyka matematyczna” Wydawnictwa Naukowo-Technicznego, aktualnie jest członkiem komitetów redakcyjnych wielu czasopism, między innymi: „Discussiones Mathematicae – Probability and Statistics” oraz „Statistics in Transition – new series”. ■

Andrzej Młodak

Oddział we Wrocławiu

W roku 2021 działalność Wrocławskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Statystycznego skupiła się wokół konferencji naukowych i współorganizowaniu wydarzeń edukacyjnych:

1. Międzynarodowa Konferencja Naukowa Zdrowie i style życia – Wrocław 2021 (partner)
2. Konferencja Naukowa Quality of life – Wrocław 2021 (partner)
3. Międzynarodowa Konferencja Naukowa Applications Mathematics and Statistics in Economics (AMSE) – Wrocław 2021 (partner)
4. VI edycja Olimpiady Statystycznej (współorganizator)
5. Konkurs edukacyjny – Statystyczny młodzieżowy debiut naukowy (współorganizator)

Poniżej kilka słów przybliżających wymienione wydarzenia.

20-21 maja 2021 r. PTS Oddział we Wrocławiu, po raz kolejny, był partnerem organizowanej w formie zdalnej przez Uniwersytet Wrocławski Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii wraz z Urzędem Statystycznym we Wrocławiu oraz Studenckim kołem naukowym Rising Business Leaders Międzynarodowej Konferencji Naukowej Zdrowie i Style Życia – Wrocław 2021. Celem konferencji jest prezentacja wyników badań oraz wymiana poglądów na temat ekonomicznych, społecznych i zdrowotnych skutków pandemii we współczesnym świecie. Konferencja, która odbyła się w wersji hybrydowej sprzyjała aktywizacji i integracji środowiska akademickiego, władz lokalnych i regionalnych oraz przedstawicieli świata biznesu na rzecz promowania zdrowego stylu życia. W trakcie konferencji zostały przedstawione także zagadnienia dotyczące wpływu podjętych działań mających na celu przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu się koronawirusa (SARS-CoV-2) na jakość życia osób z niepełnosprawnościami.

PTS Oddział we Wrocławiu zostało partnerem Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej Quality of Life 2021, która odbyła się w dniach 13-14 września 2021 r. w formie zdalnej. Głównym celem konferencji jest stworzenie przedstawicielom możliwie wszystkich ośrodków zajmujących się problematyką jakości życia możliwości spotkania, nawiązania współpracy oraz wymiany poglądów i doświadczeń zdobytych w trakcie badań nad jakością

życia. Konferencja została połączona z obchodami 70-lecia Katedry Statystyki Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, które sprzyjały wymianie wspomnień, myśli i dobrych momentów.

PTS Oddział we Wrocławiu zostało partnerem Międzynarodowej Konferencji Naukowej AMSE 2021, która odbyła się 2 września 2021 r. w formie zdalnej. Konferencja ma na celu zapoznanie jej uczestników z najnowszymi metodami matematycznymi i statystycznymi, które mogą znaleźć zastosowanie w rozwiązywaniu teoretycznych i praktycznych problemów oraz wyzwań ekonomii. Konferencja jest niepowtarzalną okazją do zaprezentowania wyników badań w obszarze matematyki, statystyki i ekonomii.

PTS Oddział we Wrocławiu aktywnie włącza się w działania edukacyjne mające na celu upowszechnianie wiedzy i rozwijanie umiejętności z zakresu statystyki w obszarze analiz społeczno-gospodarczych. W 2021 r. Oddział razem z Urzędem Statystycznym we Wrocławiu był współorganizatorem VI edycji Olimpiady Statystycznej organizowanej dla młodzieży szkół ponadpodstawowych oraz Konkursu edukacyjnego na opracowanie artykułu w tematyce Demograficzny obraz Dolnego Śląska oczami młodego badacza, z wykorzystaniem zasobów informacyjnych statystyki publicznej. Organizowany konkurs edukacyjny jest nowym przedsięwzięciem, którego celem jest rozpowszechnianie wśród uczniów szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat zasobów informacyjnych statystyki publicznej i ich wykorzystania, rozwijanie umiejętności z zakresu analizy statystycznej i wyciągania wniosków, przy jednoczesnym upowszechnianiu wiedzy o województwie dolnośląskim. Istotnym celem konkursu jest umożliwienie Zwycięzcy konkursu zadebiutowanie w czasopiśmie o profilu naukowym. ■

Joanna Dębicka

Oddział w Szczecinie

W roku 2021 r. prowadzenie działań w ramach Oddziału PTS w Szczecinie było odmienne niż dotychczas ze względu na sytuację pandemiczną wywołaną Covid-19, a także realizację zadań w ramach Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Sytuacje te wywołały konieczność podjęcia nowych form działań, np. współorganizowanie i uczestnictwo w konferencjach w formie wideokonferencji, organizowanie i przeprowadzenie w formie zdalnej zawodów Olimpiady Statystycznej, a także realizowanie i promowanie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021 przy wykorzystaniu nowych narzędzi informatycznych, spotkań w formie online, mediów społecznościowych.

W 2021 r. działalność Oddziału PTS w Szczecinie przebiegała następująco:

1. Organizacja i uczestnictwo w imprezach o charakterze naukowym (seminariach, konferencjach naukowych, sympozjach itp.).

W dniu 27 kwietnia 2021 r. Oddział PTS w Szczecinie wspólnie z Wydziałem Ekonomii, Finansów i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego zorganizował seminarium online poświęcone zagadnieniom związanym z Narodowym Spisem Powszechnym Ludności i Mieszkań 2021 dla kadry akademickiej oraz społeczności studenckiej Uniwersytetu Szczecińskiego. Pani Magdalena Wegner – Dyrektor Urzędu Statystycznego w Szczecinie, Przewodnicząca Rady Oddziału PTS w Szczecinie, długoletni członek PTS – przedstawiła zagadnienia związane z obecnie trwającym badaniem, tj.: podstawy prawne, organizację, metodologię oraz charakter i istotę obowiązku spisowego Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Natomiast historię spisów powszechnych zaprezentowała Pani Ewelina Konarska-Michalczyk, pracownik Urzędu Statystycznego w Szczecinie oraz członek PTS.

W dniu 28 maja 2021 r. PTS Oddział PTS w Szczecinie wspólnie z Polskim Towarzystwem Ekonomicznym (oddział w Szczecinie) we współpracy z Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym w Szczecinie zorganizował seminarium online dla kadry naukowo-akademickiej dotyczące Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2021. Spotkanie prowadziła Pani dr Magdalena Mojsiewicz – pracownik Uniwersytetu Szczecińskiego, Urzędu Statystycznego w Szczecinie oraz długoletni członek Polskiego PTS.

Członkowie Sekcji Klasyfikacji i Analizy Danych Polskiego Towarzystwa Statystycznego w 2021 r. aktywnie uczestniczyli w Jubileuszowej XXX Konferencji Naukowej Sekcji Klasyfikacji i Analizy Danych PTS (XXXV Konferencja Taksonomiczna) nt. „Klasyfikacja i analiza danych - teoria i zastosowania”, która odbyła się dniami

8-10 września 2021 r. w formie online.

W dniu 24 listopada 2021 r. Urząd Statystyczny w Szczecinie, Oddział PTS w Szczecinie wspólnie z Wojewodą Zachodniopomorskim, Przewodniczącą Rządowej Rady Ludnościowej, Prezesem GUS, Prezesem PTS, Rektorem Uniwersytetu Szczecińskiego, Dyrektorem Instytutu Rozwoju Wsi i Rolnictwa Polskiej Akademii Nauk zorganizował konferencję naukową „Konsekwencje zmian demograficznych dla rozwoju rolnictwa”. Podczas konferencji kadra naukowa, przedstawiciele US w Szczecinie będący równocześnie członkami PTS wygłosili referaty pt. „Sytuacja demograficzna województwa zachodniopomorskiego” oraz „Zmiany struktur rodzin wiejskich. Obraz statystyczny”.

2. Organizacja imprez popularyzacyjnych, promocyjnych, szkoleniowych, oświatowych wraz z ich krótką charakterystyką (w tym działań na rzecz placówek oświatowych).

Dnia 2 marca 2021 r. o godz. 11:00 odbyły się zawody centralne (I etap) V edycji Olimpiady Statystycznej dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych organizowane przy współpracy Oddziału PTS, Urzędu Statystycznego w Szczecinie oraz Wydziału Wydział Ekonomii, Finansów i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego. Z okręgu województwa zachodniopomorskiego w zawodach brało udział 3 uczniów: dwóch z Liceum Ogólnokształcącego w Szczecinie oraz z jeden z Zespołu Szkół w Koszalinie.

Dnia 18 marca 2021 r. o godz. 11:00 odbyły się zawody centralne VI edycji Olimpiady Statystycznej dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych organizowane przy współpracy Oddziału PTS, Urzędu Statystycznego w Szczecinie oraz Wydziału Wydział Ekonomii, Finansów i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego. Uczeń z Liceum Ogólnokształcącego nr 13 w Szczecinie zajął trzecie miejsce w zawodach centralnych uzyskując tytuł laureata Olimpiady Statystycznej.

Dnia 8 grudnia 2021 r. w formie online odbyły się zawody okręgowe VI edycji Olimpiady Statystycznej dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych organizowane przy współpracy Oddziału PTS, Urzędu Statystycznego w Szczecinie oraz Wydziału Wydział Ekonomii, Finansów i Zarządzania Uniwersytetu Szczecińskiego. Celem Olimpiady jest upowszechnianie wiedzy i rozwijanie umiejętności z zakresu statystyki w obszarze analiz społeczno-gospodarczych. Reprezentanci ze szkół ponadpodstawowych ze Szczecina, Koszalina, Szczecinka i Trzebiatowa rozwiązywali test, a następnie 3 najlepszych uczestników przystąpiło w dniu 2 marca 2022 r. do pierwszego etapu zawodów centralnych Olimpiady Statystycznej, zorganizowanego w siedzibie Urzędu. ■

Magdalena Wegner

Oddział w Warszawie

Ze względu na trwającą pandemię koronawirusa Oddział Warszawski PTS w 2021 r. nie wykonał wszystkich zaplanowanych działań zwłaszcza w obszarze edukacyjnym (zawieszono były m.in. wykłady stacjonarne). Mimo to wspólnie z Centralną Biblioteką Statystyczną GUS, Oddział Warszawski PTS uczestniczył w organizacji 50. Ogólnopolskiego Konkursu Statystycznego dla młodzieży szkół średnich w wersji on-line (lutyczerwiec 2021 r.). Wzięliśmy ponadto udział w promocji Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań

2021 poprzez wkład m.in. w przygotowanie wykładu online „Spisy powszechne od kulis” podczas czerwcowego Festiwalu Kultury bez Barier w Warszawie oraz współorganizowaliśmy dwie lekcje statystyczne przygotowane w wersji cyfrowej dla Zespołu Szkół Specjalnych nr 85 w Warszawie (marzec 2021 r.) i Szkoły Podstawowej im. Emila Wedla w Warszawie (październik 2021 r.).■

Krzysztof Kowalski

Oddział w Zielonej Górze

W dniu 9 marca 2022 r. w Urzędzie Statystycznym w Zielonej Górze w ramach Tygodnia Statystycznego odbyło się seminarium nt. „Spisy powszechno... i co dalej?”, zorganizowane przez Polskie Towarzystwo Statystyczne oddział Zielona Góra. Celem seminarium było zaprezentowanie wstępnych wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2020 oraz Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań. Uczestnicy spotkania wysłuchali dwóch wystąpień. Pani Iwona Goździcka podczas wystąpienia nt. „Jak zmieniło się rolnictwo w latach 2010 – 2020?” omówiła wstępne wyniki Powszechnego Spisu Rolnego, ze szczególnym uwzględnieniem podstawowych tendencji zmian w lubuskim rolnictwie w latach 2010-2020. Drugie wystąpienie dotyczyło działań podjętych podczas realizacji Narodowego Spisu Powszechnego, które omówiła Pani Elwira Olczyk. Spotkanie było również okazją do podsumowania działalności Polskiego Towarzystwa Statystycznego oddział Zielona Góra w 2021 r. Przewodniczący Rady Oddziału przedstawił działania członków oddziału dotyczące promocji i popularyzacji statystyki publicznej w regionie:

1. prof. Dorota Szaban
  - razem z prof. Beatą Trzop wydały książkę „Zapiski Lubuszan „z czasów zarazy” 2020. Pandemia koronawirusa w społeczeństwie globalnego ryzyka”. Zebrały w niej 87 historii zwykłych Lubuszan, którzy opowiedzieli o swoich emocjach i odczuciach związanych z pierwszą falą koronawirusa. Ich praca była nominowana do Lubuskiego Wawrzynu Naukowego,
  - wsparcie merytoryczne przy organizacji seminarium naukowego: „Wykorzystanie danych spisowych jako źródła działań strategicznych na poziomie kraju, regionu, miast i gmin”,
  - promocja NSP wśród studentów i pracowników naukowych UZ (ambasador NSP 2021).
2. dr Magdalena Balak-Hryniewicz – wsparcie w organizacji zawodów okręgowych Olimpiady Statystycznej (członek komisji egzaminacyjnej).
3. prof. Jacek Bojarski – wsparcie w organizacji zawodów okręgowych Olimpiady Statystycznej:
  - współpraca w zakresie przygotowania i wykorzystania infrastruktury Uniwersytetu Zielonogórskiego do przeprowadzenia zawodów okręgowych OS, pełnienie funkcji członka komisji egzaminacyjnej,
  - organizacja (zaproszenie do współpracy pracowników naukowych z Wydziału matematyki, Informatyki i Ekonometrii UZ) i prowadzenie cyklu warsztatów dla zwycięzców zawodów okręgowych, które miały na celu pomoc w przygotowaniu uczestników Olimpiady do zawodów centralnych.
4. dr Ewa Synówka
  - wsparcie merytoryczne, eksperckie w przygotowaniu rankingu gmin województwa lubuskiego, realizowanego przez US we współpracy z Fundacją Rozwoju Demokracji Lokalnej,
  - wsparcie w organizacji zawodów okręgowych Olimpiady Statystycznej: prowadzenie cyklu warsztatów dla zwycięzców zawodów okręgowych, które miały na celu pomoc w przygotowaniu uczestników Olimpiady do zawodów centralnych.

Wszyscy Członkowie PTS aktywnie wspierali popularyzowanie NSP 2021, np. poprzez udostępnianie materiałów promujących spis na prywatnych profilach w mediach

społecznościach a także udział w wydarzeniach promujących spis realizowanych przez Urząd Statystyczny.

Członkowie Polskiego Towarzystwa Statystycznego oddział Zielona Góra wyrazili solidarność z całym narodem ukraińskim oraz zadeklarowali pomoc, jednogłośnie podejmując uchwałę o długofalowej pomocy Ukrainie.

Przekazano całość posiadanych środków pochodzących ze składek członkowskich na zakup wyprawek szkolnych dla ukraińskich dzieci, które rozpoczęły naukę w jednej ze szkół podstawowych w naszym mieście. W pełni wyposażone tornistry zostały przekazane osobiście Dyrektorowi Zespołu Edukacyjnego nr 4 w Zielonej Górze p. Pawłowi Soroczyńskiemu. ■

Dorota Kabzińska-Galas

Oddział w Łodzi

Działalność Łódzkiego Oddziału Polskiego PTS w ostatnim roku koncentrowała się głównie na organizacji XXXIX Konferencji MSA 2021 oraz na działaniach członków Towarzystwa w ramach popularyzowania statystyki i wykorzystania metod statystycznych w badaniach ekonomicznych i społecznych.

W dniach 8-10 listopada 2021 r. w Łodzi na Wydziale Ekonomiczno-Socjologicznym Uniwersytetu Łódzkiego odbyła się XXXIX Międzynarodowa Konferencja Naukowa – Wielowymiarowa Analiza Statystyczna MSA 2021. Głównym organizatorem konferencji była Katedra Metod Statystycznych UŁ, a jej współorganizatorami byli: Instytut Statystyki i Demografii UŁ, Komitet Statystyki i Ekonometrii Polskiej Akademii Nauk oraz Polskie Towarzystwo Statystyczne (oddział w Łodzi) [red. sprawozdanie z konferencji na str. 10].

Łódzki Oddział PTS systematycznie uczestniczył w spotkaniach pracowników Katedry Metod Statystycznych. W trakcie spotkań członkowie PTS O/Łódź omawiali wyniki prac badawczych z zakresu statystyki, dotyczące m.in.: „Metody badania luki dochodowej – podejście nieparametryczne i parametryczne” (dr hab. A. Jędrzejczak, prof. UŁ), „Wybrane aspekty gromadzenia i przetwarzania danych statystycznych na przykładzie badań księgowych i biegłych rewidentów” (dr hab. A. Baszczyńska, prof. UŁ), „Propozycja dwóch nowych indeksów multilateralnych” (dr hab. J. Białek, prof. UŁ).

W dniach 26-28 kwietnia 2022 r. w Krakowie odbył się III Kongres Statystyki Polskiej zorganizowany przez Główny Urząd Statystyczny i Polskie Towarzystwo Statystyczne. W Kongresie liczny i czynny udział wzięli członkowie Łódzkiego Oddziału PTS, m.in. „Polskie Towarzystwo Statystyczne fundamentem statystyki publicznej” (prof. zw. dr hab. Cz. Domański), „Polish language text sentiment grouping” (dr hab. J. Korzeniewski, prof.

UŁ), „Udział polskich statystyków w Kongresach Międzynarodowych” (dr hab. A. Szczukocka, prof. UŁ).

W dniu 31 maja 2022 r. w Łodzi odbył się III Kongres Demograficzny 2022 Polska XXI w. wyzwania demograficzne. Organizatorami wydarzenia był: Główny Urząd Statystyczny, Rządowa Rada Ludnościowa, PTS, Wojewoda Łódzki, Uniwersytet Łódzki, Narodowy Instytut Samorządu Terytorialnego oraz Urząd Statystyczny w Łodzi. W kongresie wzięli udział przedstawiciele władz samorządowych oraz członkowie PTS Oddział w Łodzi. Podczas konferencji zostały wygłoszone referaty. Referat „Sytuacja społeczno-demograficzna regionu w świetle danych statystycznych” wygłosił dr P. Cmela-dyrektor Urzędu Statystycznego w Łodzi. Wystąpienie pod tytułem „Zjawisko depopulacji w województwie łódzkim” przedstawiła dr hab. A. Janiszewska, prof. UŁ. Zaś na temat „Suburbanizacja i działania miejskich obszarów funkcjonowania na terenie województwa łódzkiego” mówił dr hab. D. Drzazga i dr D. Sikora-Ferendasz. Na temat „Wyzwania demograficzne w dokumentach strategicznych samorządu województwa” głos zabrał przedstawiciel Urzędu Marszałkowskiego Województwa Łódzkiego. Panel dyskusyjny: „Rola i zadania samorządu województwa w zakresie wspierania lokalnych samorządów w zakresie polityki ludnościowej” poprowadził dr hab. P. Szukalski, prof. UŁ. ■

*Agata Szczukocka
Elżbieta Zalewska*

”

*Statistics, a vaccine to protect democracy
and combat the virus of disinformation*

<https://ec.europa.eu/eurostat/web/european-statistical-system/european-statistics-day>

Statystyki eksperymentalne GUS

Główny Urząd Statystyczny prowadzi działania zmierzające do zwiększenia potencjału informacyjnego swoich zasobów, m.in. poprzez prowadzenie statystyk eksperymentalnych. Ten rodzaj prac badawczych wykracza poza standardową praktykę działań wykorzystywanych w opracowaniach metodologicznych, wypełniając tym samym lukę informacyjną. GUS prezentuje raporty, które mogą zawierać wyniki badań znajdujących się w fazie rozwoju i zostały opracowane w nowatorski sposób z zastosowaniem eksperymentalnych metod i nowym podejściem metodologicznym. Wyniki prac eksperymentalnych nie stanowią oficjalnych statystyk.

W poszczególnych działach tematycznych GUS prezentuje aplikacje, raporty i prace badawcze, które zostały opracowane z wykorzystaniem zaawansowanych metod statystycznych i nowoczesnych narzędzi analitycznych.

Źródło: <https://stat.gov.pl/statystyki-eksperymentalne/>

Pokolenie gniazdowników w Polsce

Badanie dostarcza informacje o jednej z faz cyklu życia rodziny, stanowiąc przyczynek do analizy przemian wzorców przebiegu życia, w tym coraz późniejszego przechodzenia do dorosłości. Wnioski z pracy badawczej mogą być pomocne w formułowaniu rekomendacji dla polityki rodzinnej oraz innych polityk sektorowych, takich jak polityka mieszkaniowa, edukacyjna, czy rynku pracy w zakresie tworzenia warunków sprzyjających uzyskiwaniu samodzielności ekonomicznej i mieszkaniowej przez młode pokolenie.

Opracowanie: Urząd Statystyczny w Warszawie
Data publikacji: 12.02.2021
Publikacja dostępna na stronie
<http://warszawa.stat.gov.pl/>

Rozwój ekonomii społecznej w 2019 r. Wyniki badań pilotażowych

Publikacja prezentuje rezultaty badań eksperymentalnych GUS przeprowadzone w ramach projektu realizowanego w partnerstwie z Ministerstwem Rodziny i Polityki Społecznej „Zintegrowany System Monitorowania Sektora Ekonomii Społecznej”, współfinansowanego ze środków UE w ramach POWER 2014-2020.

Rozwój ekonomii społecznej w publikacji został scharakteryzowany zarówno poprzez prezentację kluczowych aspektów działalności dwóch największych grup podmiotów ekonomii społecznej – organizacji non-profit i spółdzielni, jak również poprzez uwzględnienie perspektywy jednostek samorządu terytorialnego, wszystkich trzech szczebli. Opisywane zjawiska dotyczą 2019 r., jednak przy prezentacji szczególnie istotnych informacji uwzględnione zostało porównanie do 2017 r.

Opracowanie: Główny Urząd Statystyczny, Departament Badań Społecznych, Urząd Statystyczny w Krakowie, Urząd Statystyczny we Wrocławiu
Data publikacji: 13.12.2021
Publikacja dostępna na stronie
<http://stat.gov.pl/>

Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021 – wstępne wyniki

Ludność Polski liczyła 38 036,1 tys. osób. Od ostatniego spisu powszechnego z 2011 liczba ludności kraju zmniejszyła się o 475,7 tys. osób. Odnotowano spadek liczby ludności w miastach – o 657,0 tys. osób, natomiast liczba mieszkańców wsi zwiększyła się o 181,3 tys.

Gęstość zaludnienia wyniosła 122 osoby na 1 km² (w 2011 r. – 123); w miastach 1017 (o 68 mniej niż w 2011 r.), na wsi 53 osoby – w poprzednim spisie wskaźnik był nieznacznie niższy i wyniósł 52.

W okresie międzyspisywym nie zmieniły się istotnie proporcje ludności według płci; w dalszym ciągu mężczyźni stanowią 48,3% ogółu ludności (kobiety 51,7%). Współczynnik feminizacji utrzymał się na poziomie z 2011 r. – na 100 mężczyzn przypada 107 kobiet.

Najbardziej liczną grupą wśród osób w wieku 15 lat i więcej są nadal osoby pozostające w związku małżeńskim, które stanowią 54% tej populacji. Kawalerowie i panny stanowią ponad 29% badanej populacji. Strukturę dopełniają osoby owdowiałe stanowiące 8,5% oraz osoby rozwiedzione, których udział wzrósł do 7,6%.

Średni wiek statystycznego mieszkańca Polski wyniósł 41,7 lat, kobiety są starsze – wiek środkowy kobiet wyniósł 43,3 lata, dla mężczyzn 40,1 lat.

Duże zmiany w strukturze ludności według ekonomicznych grup wieku. W spisie 2021 udział ludności w wieku 0–17 lat wyniósł 18,4% wobec 18,7% w spisie z 2011 roku. W stosunku do 2011 r. spadła zarówno liczebność (o ponad 2,2 mln osób), jak i odsetek (o 3,0 p. proc.) ludności w wieku produkcyjnym. Wyraźnie zwiększył się natomiast udział ludności w wieku poprodukcyjnym – z 16,9% do 22,3%, tj. o ponad 5 p. proc. Oznacza to, że w ciągu dekady przybyło blisko 2 miliony osób w grupie wieku 60/65 lat i więcej.

W porównaniu z 2011 r. liczba mieszkań wzrosła o 13,7%, a liczba budynków zwiększyła się o 14,9%.

Powierzchnia mieszkań pozostających do dyspozycji ludności w 2021 r. wyniosła 1 138 686,1 tys. m² i w stosunku do 2011 r. zwiększyła się o 20,3%. Łączna liczba izb w mieszkaniach zwiększyła się o 14,8% i wyniosła 57 033,8 tys. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wyniosła 74,2 m² i wzrosła w porównaniu z 2011 r. o 4,1 m².

W miastach mieszka 61% ludności z wykształceniem co najmniej średnim, natomiast na wsi 47%.

W ciągu dekady nastąpił wzrost o 6 p. proc. udziału osób z wykształceniem wyższym wśród ogółu ludności w wieku 13 lat i więcej.

Publikacje „Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021. Raport z wstępnych wyników” oraz „Ludność według cech społecznych – wyniki wstępne NSP 2021” dostępne na www.stat.gov.pl

Zapowiedzi konferencji

XXXI KONFERENCJA NAUKOWA SEKCJI KLASYFIKACJI I ANALIZY DANYCH PTS – SKAD 2022

Tegoroczna konferencja SKAD 2022 odbędzie się w dniach 7 – 8 września 2022 r. i organizowana jest przez Katedrę Ekonometrii i Statystyki Szkoły Głównej Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie. Honorowy patronat nad konferencją objęli: Komitet Statystyki i Ekonometrii PAN oraz dr Dominik Rozkrut, Prezes Głównego Urzędu Statystycznego.

Celem konferencji SKAD jest prezentacja osiągnięć i wymiana doświadczeń z zakresu teoretycznych i aplikacyjnych zagadnień klasyfikacji i analizy danych.

Konferencja stanowi coroczne forum służące podsumowaniu obecnego stanu wiedzy, przedstawieniu i promocji dokonań nowatorskich oraz wskazaniu kierunków dalszych prac i badań.

Organizatorzy zapraszają do udziału w konferencji zarówno przedstawicieli środowisk akademickich, jak i specjalistów z innych środowisk zawodowych.

www.skad2022.ieif.sggw.pl

EUROPEAN CONFERENCE ON DATA ANALYSIS – ECDA 2022

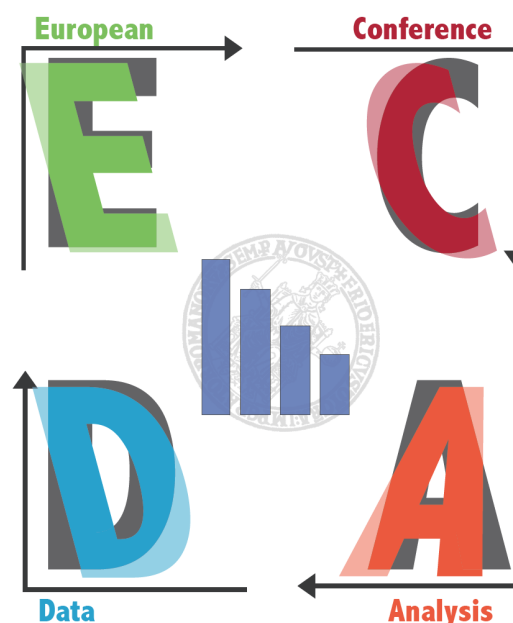
Kolejna edycja tej prestiżowej konferencji skupiającej naukowców i praktyków zajmujących się szeroko pojętą analizą danych – tym razem odbędzie się w Neapolu we Włoszech w dniach od 14 do 16 września 2022r.

ECDA 2022 jest wspierana przez Niemieckie Towarzystwo Klasyfikacyjne (GfKI), European Association for Data Science (EuADS), Grupę Klasyfikacji i Analizy Danych Włoskie Towarzystwo Statystyczne (CLADAG), Sekcję Klasyfikacji i Analizy Danych Polskiego Towarzystwa Statystycznego (SKAD), Holenderskie/Flamandzkie Towarzystwo Klasyfikacyjne (VOC) oraz Brytyjskie Towarzystwo Klasyfikacyjne (BCS).

Podczas konferencji ECDA 2022 nacisk zostanie położony na badania interdyscyplinarne oraz na interakcję między teorią a praktyką.

Konferencja odbędzie się w trybie hybrydowym. Wszystkie prelekcje będą transmitowane na żywo, natomiast prelegenci mogą wybrać sposób prezentacji: zdalnie lub na miejscu konferencji w Uniwersytecie Neapolitańskim im. Fryderyka II.

<http://ecda2020.unina.it/>

ŚWIATOWY KONGRES STATYSTYCZNY 2023

Światowy Kongres Statystyczny ISI (ISI WSC), odbywający się co dwa lata, jest najważniejszym wydarzeniem organizowanym przez Międzynarodowy Instytut Statystyczny (ISI).

64. edycja kongresu odbędzie się w Ottawie w dniach 16-20 lipca 2023r. ISI WSC gromadzi statystyków i naukowców zajmujących się danymi ze środowisk akademickich, statystyki publicznej, sektora zdrowia i biznesu, a także młodszych i starszych specjalistów z tego obszaru. Rozległa problematyka Kongresu dotyczy zawsze zarówno zagadnień naukowych, metodycznych, jak i praktycznych aspektów działalności urzędów statystycznych. Program obejmuje prezentacje, dyskusje i serię krótkich kursów.

Rejestracja na to wydarzenie rozpocznie się w czwartym kwartale 2022 r.

Kongres jest zawsze doskonałą okazją do promocji osiągnięć polskich naukowców i polskiej statystyki publicznej w międzynarodowym gronie statystyków – teoretyków i praktyków.

<https://www.isi2023.org/>

Nowości na rynku wydawniczym

Jerzy Korzeniewski, Adam Idczak: Statystyczne metody klasyfikacji tekstów

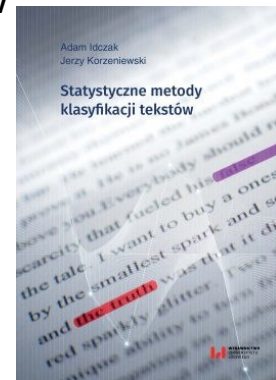
W ostatnich latach, wraz z szybkim rozwojem technologii komputerowych i internetowych, coraz większego znaczenia nabierają komputerowe metody badania tekstu, w szczególności metody ustalania sentymentu czy też wydźwięku tekstu. Metody komputerowe mogą być później wykorzystywane w takich zagadnieniach, jak streszczanie tekstu, wyszukiwanie informacji z tekstu, sprawdzanie poprawności tekstu, maszynowe tłumaczenie tekstu i wielu innych. Niniejsza monografia zawiera przegląd metod analizy sentymentu dla dokumentów głównie anglojęzycznych, badanie efektywności wybranych metod analizy sentymentu w zastosowaniu do dokumentów polskojęzycznych, propo-

zycje nowych metod, które mogą poprawić jakość klasyfikacji. W nowych propozycjach nacisk został położony na problemy klasyfikacji binarnej, niekorzystanie ze źródeł zewnętrznych, korzystanie w jak najmniejszym stopniu ze zbioru uczącego. Proponujemy przeniesić ciężar klasyfikacji tekstów z obszernego zbioru uczącego na wyszukiwanie i analizowanie związków pomiędzy słowami tworzącymi dokument, a nawet grupami słów. Zaproponowana metoda ma prostą interpretację, może konkurować z metodami standardowymi oraz może być wykorzystana do innych problemów związanych z ustalaniem sentymentu tekstów.

Praca składa się z 3 rozdziałów:

1. Wprowadzenie w problematykę klasyfikacji tekstów
2. Metody doboru zmiennych na potrzeby klasyfikacji tekstów
3. Autorska propozycja metody klasyfikacji tekstów

Korzeniewski J, Idczak A., Statystyczne metody klasyfikacji tekstów, Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2022, s. 142

Elżbieta Szulc, Dagna Wlekińska: Przestrzenno-czasowa analiza powiązań rynków papierów wartościowych z uwzględnieniem odległości

Książka stanowi studium empiryczno-teoretyczne poświęcone zastosowaniu wybranych metod wielowymiarowej analizy statystycznej i ekonometrii przestrzennej w analizie powiązań i zależności na światowym rynku kapitałowym, obejmującym wstępnie 45 giełd papierów wartościowych. Zabiera ważny głos w dyskusji nad zasadnością uwzględnienia szeroko rozumianej przestrzeni w badaniach prawidłowości funkcjonowania rynków papierów wartościowych w aspekcie zależności między zjawiskami zachodzącymi na tych rynkach i dynamiki ich zmian. W szczególności prezentuje rozważania

na temat zależności między rynkami i procesów konwergencji z uwzględnieniem ich bliskości geograficznej i ekonomicznej (finansowej). Zawiera wskazania zarówno o charakterze metodycznym, jak i aplikacyjnym. Publikacja może zainteresować pracowników naukowych (również spoza grona statystyków i ekonometryków), finansistów, analityków zajmujących się rynkami kapitałowymi, a także studentów kierunków ekonomicznych o specjalności finansowej.

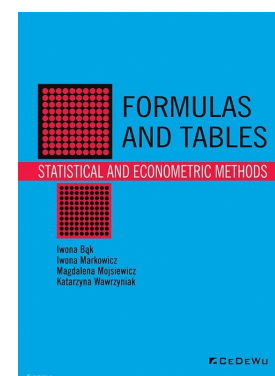
Szulc E., Wlekińska D., Przestrzenno-czasowa analiza powiązań rynków papierów wartościowych z uwzględnieniem odległości, Wydawnictwo Naukowe UMK, 2021, s. 170

Iwona Bąk, Iwona Markowicz, Magdalena Mojsiewicz, Katarzyna Wawrzyniak: Formulas and tables. Statistical and econometric methods

Opracowanie zawiera wzory i tablice niezbędne do stosowania metod ilościowych w praktyce. Publikacja może być przydatna zarówno studentom różnych kierunków studiów w ramach przedmiotów takich jak: statystyka opisowa, statystyka matematyczna, ekonometria, prognozowanie, metoda reprezentacyjna, demografia, jak i praktykom wykorzystującym metody ilościowe w analizie danych statystycznych.

Autorki mają długoletnie doświadczenie w prowadzeniu zajęć z przedmiotów ilościowych, a prezentowana publikacja jest kontynuacją ich prac nad pomocami dydaktycznymi. Jest to opracowanie w języku angielskim, które zdaniem autorek, umożliwi i ułatwi prowadzenie analiz ilościowych studentom zagranicznym, studiującym na kierunkach angielskojęzycznych oraz wykorzystującym literaturę naukową i piszącym prace w języku angielskim.

Mateusz Baryła: Metody wykrywania oszustw finansowych oparte na prawie Benforda

W monografii przedstawiono problematykę identyfikowania oszustw finansowych z zastosowaniem prawa Benforda. Zaprezentowano trzy zasadnicze grupy metod analizy cyfrowej oparte na prawie rozkładu cyfr znaczących, które służą identyfikowaniu nieprawidłowości zachodzących w przebiegu procesów finansowych. W części empirycznej pracy przeanalizowano rzeczywiste dane księgowo pewnego przedsiębiorstwa (wysokości przychodów zagranicznych oraz krajowych ze sprzedaży wyrobów gotowych), sprawdzając ich zgodność z prawem Benforda. Ponadto na podstawie danych księgowych omówiono przykłady konstrukcji prób audytowych dla dwóch zaproponowanych i opisanych

w monografii strategii dokonywania oszustw. Podjęto również próbę oceny skuteczności metod analizy cyfrowej (opartych na prawie Benforda) w wykrywaniu oszustw księgowych.

Praca składa się z 4 rozdziałów:

1. Prawo Benforda
2. Charakterystyka metod identyfikowania nieprawidłowości w przebiegu procesów finansowych opartych na prawie Benforda
3. Przegląd metod służących ocenie zgodności danych z prawem Benforda w ramach podstawowych testów tego prawa
4. Przykłady konstrukcji prób audytowych tworzonych na potrzeby wykrywania oszustw finansowych na podstawie danych księgowych

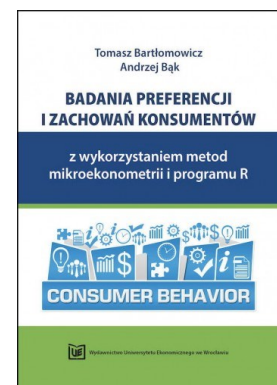

Baryła M., Metody wykrywania oszustw finansowych oparte na prawie Benforda, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie, 2021, s. 124

Tomasz Bartłomowicz, Andrzej Bąk: Badania preferencji i zachowań konsumentów z wykorzystaniem metod mikroekonometrii i programu R

Przedmiotem monografii są zagadnienia pomiaru i analizy preferencji wyrażonych konsumentów z wykorzystaniem metod dekompozycyjnych – tradycyjnej metody conjoint analysis oraz wybranych metod wyborów dyskretnych. Warstwa teoretyczna publikacji obejmuje przegląd ekonomicznych teorii użyteczności, charakterystykę kategorii postaw, preferencji i zachowań konsumentów, a także wyjaśnia znaczenie preferencji w kwantyfikacji użyteczności. W części tej omówiono przedmiot badań mikroekonometrii, a także wskazano na różnice między danymi oraz mikrodanymi. Przedstawiono dekompozycyjne metody pomiaru preferencji, ich ogólne procedury badawcze

z uwzględnieniem najważniejszych etapów badań oraz wybrane modele mikroekonometryczne i metody estymacji tych modeli. W warstwie empirycznej zaprezentowano zastosowania metod pomiaru oraz analizy preferencji wyrażonych konsumentów z wykorzystaniem programu R i wybranych pakietów wykorzystywanych w tym obszarze badań. Omówiono pakiety conjoint oraz radiant.multivariate, które zawierają implementacje tradycyjnej metody conjoint analysis, a także pakiety support.CEs oraz mlogit, które są stosowane w badaniach preferencji za pomocą wybranych metod i modeli wyborów dyskretnych.

Bartłomowicz T., Bąk A., Badania preferencji i zachowań konsumentów z wykorzystaniem metod mikroekonometrii i programu R, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, 2021, s. 228

Grażyna Trzpiot: Dywidenda długowieczności – analizy i prognozy

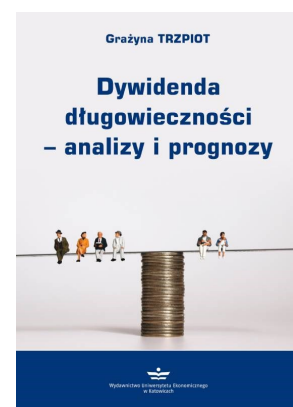
Monografia traktuje o zagadnieniach braku w zakresie edukacji, bezpieczeństwa i dobrobytu w perspektywie długowieczności. Rozważania oscylują wokół typów ryzyka związanych z ekonomią długowieczności, prezentują wielowymiarową statystyczną analizę danych powiązanych z tym obszarem badań. Tematyka publikacji została osadzona zarówno w aspekcie metodologicznym, jak i poznawczym i teoretycznym w ramach dyscypliny ekonomia i

finanse, a w szczególności w problematyce długowieczności i jej modelowaniu.

Na pracę składają się 4 rozdziały:

1. Teorie demograficzne
2. Dywidenda demograficzna
3. Ekonomia długowieczności
4. Ryzyko długowieczności versus dywidenda długowieczności

Trzpiot G., Dywidenda długowieczności – analizy i prognozy, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, 2022, s. 104

Profesor dr hab. Jan Kordos

Prof. dr hab. Jan Kordos (ur. 1 stycznia 1930 r. w Wilczycach k. Sandomierza, zm. 29 listopada 2021 r. w Warszawie) był wybitnym statystykiem matematycznym i ekonometrykiem, zasłużonym szczególnie w rozwoju metodologii badań reprezentacyjnych, oceny jakości danych statystycznych, statystyki małych obszarów i analizy statystycznej.

Profesor Jan Kordos w latach 1950-1953 studiował matematykę na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, a następnie w latach 1953-1955 – statystykę matematyczną na Uniwersytecie Wrocławskim. W 1964 r. jako stypendysta ONZ, studiował przez 6 miesięcy na Uniwersytecie w Cambridge w zakresie zastosowania metod statystycznych. W latach 1955-2007 pracował w Głównym Urzędzie Statystycznym na różnych stanowiskach, pełniąc w latach 1992-1996 funkcję wiceprezesa Urzędu. W latach 1958-2007 (z przerwami) pracował w Szkole Głównej Handlowej w Warszawie i na tej Uczelni został profesorem w marcu 1990 r. Od 1974 r., był członkiem wybieralnym Międzynarodowego Instytutu Statystycznego oraz dwóch jego międzynarodowych stowarzyszeń (IASE, IASS).

Prof. Jan Kordos wspólnie z Wiesławem Łagodzińskim byli inicjatorami reaktywacji Polskiego Towarzystwa Statystycznego w 1981 r. Z powodu stanu wojennego PTS zaczął działać z pewnym opóźnieniem. Prof. Jan Kordos był pierwszym Prezesem Polskiego Towarzystwa Statystycznego po jego reaktywacji w latach 1985-1994.

Pracował też za granicą jako ekspert i konsultant FAO w Etiopii (w latach 1974-1980), Nepalu (1989 i 1991), CHRL, na Litwie i Łotwie w latach 1994-1995. Był konsultantem Banku Światowego, współpracownikiem EUROSTATu i Biura Statystycznego ONZ. Był inicjatorem i twórcą pierwszego w Polsce międzynarodowego czasopisma statystycznego w języku angielskim „Statistics in Transition”, wydawanego przez PTS i GUS. W latach 1993-2007 pełnił funkcję redaktora naczelnego.

W latach 1996-2004 pracował jako profesor zwyczaj-

ny w Wyższej Szkole Ekologii i Zarządzania w Warszawie.

Od września 2004 r. kontynuował pracę naukową i dydaktyczną jako profesor zwyczajny w Wyższej Szkole Menedżerskiej w Warszawie.

Do ważniejszych osiągnięć naukowych należy zaliczyć opublikowanie 5 książek i ponad 300 artykułów naukowych, w tym około 30% w języku angielskim. Najważniejsze prace Profesora to: „Jakość danych statystycznych” (Warszawa 1988), „Dokładność danych w badaniach społecznych” (Warszawa 1987), „Zastosowanie krzywych Pearsona do badania rozkładów płac i dochodów ludności”, współautor, (Warszawa 1973), „Statystyczne metody analizy rozkładu płac i dochodów ludności”, współautor, (Warszawa 1971).

Za zasługi dla rozwoju polskiej statystyki i budowanie jej pozycji na świecie profesor Jan Kordos został odznaczony w 1989 roku Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski.

Wspomnienia osób, które znały i ceniły Profesora, z którym współpracowały i dla których był Mistrzem zostały opublikowane w „Wiadomościach Statystycznych. The Polish Statistician” w 2022 r. (vol. 67, nr 3, s. 66-87). Wśród autorów wspomnień są: prof. dr hab. Elżbieta Gołata, prof. dr hab. Jan Paradysz oraz dr hab. Andrzej Młodak, prof. AK.

Źródło: PTS

dr hab. Tadeusz Jan Gerstenkorn

Dr hab. Tadeusz Gerstenkorn (ur. 7 lutego 1927 roku w Łodzi, zm. 25 grudnia 2021) był przez całe życie zawodowe związany z Katedrą Teorii Prawdopodobieństwa i Statystyki Uniwersytetu Łódzkiego.

Profesor był oddany rodzinie, nauce i dydaktyce, o szczególnych zasługach w zakresie nauczania i popularyzacji rachunku prawdopodobieństwa i statystyki.

Ukończył studia w zakresie filozofii u prof. Janiny Kotarbińskiej, a w 1952 r. uzyskał tytuł magistra matematyki. Stopień doktora nauk matematyczno-fizycznych otrzymał w 1961. W 1983 r. uzyskał habilitację w dziedzinie teorii prawdopodobieństwa, a w 1987 r. tytuł profesora nadzwyczajnego Uniwersytetu Łódzkiego. Będąc już na emeryturze pracował jako profesor matematyki w Społecznej Wyższej Szkole Przedsiębiorczości i Zarządzania i Wyższej Szkole Kupieckiej w Łodzi, a także w Wyższej Szkole Kultury Społecznej i Medialnej w Toruniu oraz Politechnice Łódzkiej.

W wielu ośrodkach naukowych w kraju oraz w wielu krajach Europy, Afryki i Azji wygłosił liczne odczyty w języku angielskim, niemieckim, francuskim, rosyjskim z zakresu teorii prawdopodobieństwa, statystyki i teorii

zbiorów rozmytych z zastosowaniem w medycynie.

Był autorem i współautorem podręczników akademickich i ponad stu prac naukowych, tłumacz literatury naukowej z języka angielskiego i rosyjskiego, członkiem kilku towarzystw naukowych i stowarzyszeń na rzecz osób niepełnosprawnych. Był stypendystą rządów Francji i Danii oraz Niemieckiej Centrali Wymiany Akademickiej (DAAD).

Był nie tylko wybitnym matematykiem, nauczycielem akademickim i publicystą, ale także Człowiekiem szlachetnym, Człowiekiem wielu talentów i wielu zasług.

Źródło: dr Andrzej Gerstenkorn

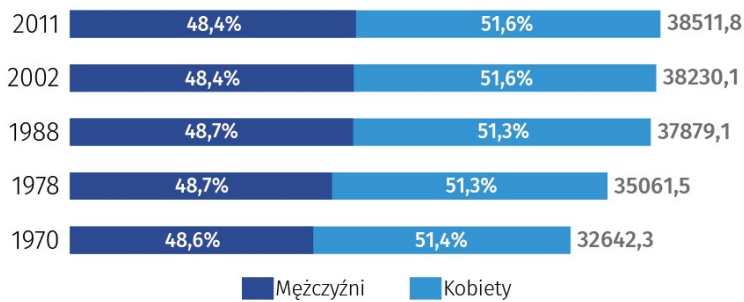

**NARODOWY
SPIS Powszechny
LUDNOŚCI
I MIESZKAŃ 2021**
1 KWIEŹNIA–30 WRZEŚNIA

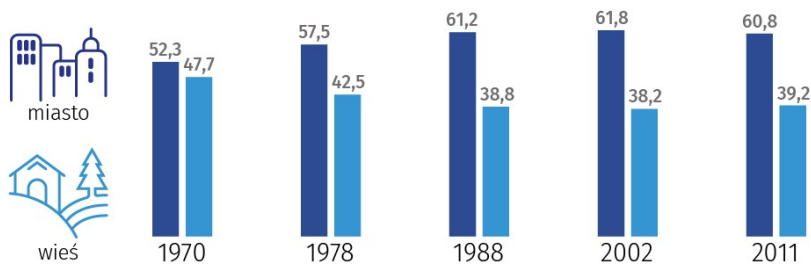

**DANE O LUDNOŚCI POLSKI I MIESZKANIACH
NA PODSTAWIE SPISÓW**

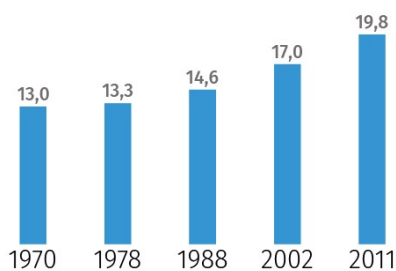
Ludność ogółem (w tys.)

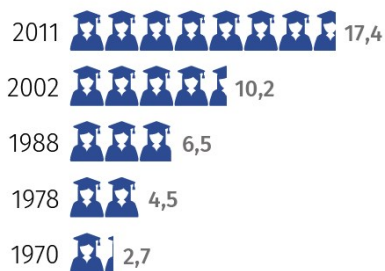
Ludność w %

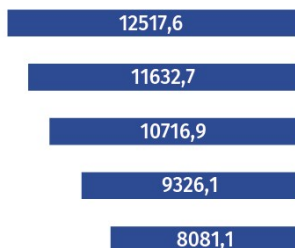
Ludność w wieku 60 lat i więcej (w %)

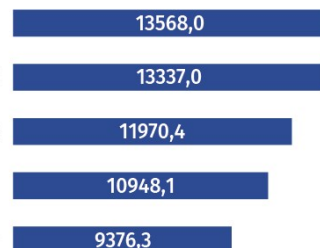
Osoby z wyższym wykształceniem (w %)

Mieszkania zamieszkałe stale (w tys.)

Gospodartwa domowe (w tys.)

Źródło: GUS
<https://stat.gov.pl/infografiki-widzety>

Źródło: <https://kongres2022.stat.gov.pl/galeria>